

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul III Nr. 78

Simbătă 13 ianuarie 1973

16 pagini — 1 leu

Orizonturile profesorului

Istoria culturii ne poate servi numeroase exemple de puternice individualități, realizate în diverse planuri ale gândirii, creației științifice sau artistice, ale activității social-politice — în același timp. Ajunge să invocăm, în acest sens, nume ilustre, cum au fost un Leonardo da Vinci, un Voltaire, un Lomonosov, Goethe, un Dimitrie Cantemir, un Nicolae Iorga. E drept, aceste destine s-au încheiat, eu excepția ultimului amintit, într-o vreme când dezvoltarea științelor în general nu ajunsese la exploziva expansiune de azi. Un spirit selectiv însă, poate și trebuie să facă ordine în avalanșa de informații ce ne confruntă astăzi, ca oameni moderni, când viața ne cere să fim specialiști într-o disciplină dar să nu devenim prizonierii ei, ci să rămânem deschiși tuturor orizonturilor.

Asemenea oameni, universali în cel mai uman înțeles al cuvântului, se cade să fie profesorii, educatorii tineretului școlar. Firește, nimeni nu va cere unui profesor de literatură să țină lecții de chimie, de fizică sau matematică. Dar care elev al său îl va mai prețui, dacă, la un moment dat, nu va putea afla de la el câteva informații — fie cit de sumare — despre dezintegrarea materiei, despre calculul infinițezimal sau dispersia luminii, despre teoria numerelor complexe? Trăim într-un secol când rapiditatea înnoirii și reînnoirii tehnice face inoperantă folosirea cunoștințelor acumulate, dacă acestea nu sînt riguros selectate și, mai ales, puse în relație funcțională. Or, lucrul acesta de la profesor trebuie să-l învețe elevul în școală. Dar profesorul nu este numai instructorul și educatorul școlărilor săi. Toată știința sa se va dovedi literă moartă dacă nu se va pricepe să o pună în slujba mediului social unde își desfășoară activitatea. Trăind într-un sat, bunăoară, profesorul nu este acolo numai omul școlii. El este specialistul care poate să fie consultat de consiliul popular, de cooperativa agricolă de producție, de cei care organizează și desfășoară munca culturală acolo. Iar întregul corp profesoral de la nivelul unei comune, unui sat, trebuie să se constituie într-un veritabil corp de tehnicieni, la serviciile cărora să se poată recurge eficient ori de câte ori nevoile dezvoltării ascendente ale localității respective o cer. Iată de ce, orizonturile profesorului de astăzi, din țara noastră, trebuie să fie practice, nelimitate.

O pildă de multilateralitate constructivă, creatoare în toate domeniile activității social-politice ne oferă nouă, cadrelor didactice, ca și tuturor oamenilor muncii, însuși conducătorul partidului și statului nostru. Prezent în fruntea complexelor treburi ale țării, dar și în uzine, întreprinderi, școli și institute de învățămînt superior, de cercetare științifică, în cooperative agricole de producție, pe șantiere de construcții, la congrese ale savanților, tovarășul Nicolae Ceaușescu proiectează imaginea intelectualului de tip multilateral, de care avem atîta nevoie în impetuoaasa dezvoltare a societății socialiste pe care o edificăm.

HRISTU CĂNDROVEANU

Paciurea

Gigantul

Comparatismul în istoria literaturii române

S-a putut constata de multe ori — și cu drept cuvînt — că știința noastră literară a izbutit, în anii republicii, numeroase progrese metodologice și de conținut. Au fost, rînd pe rînd, acoperite unele pete albe ce mai stăruiau încă pe harta istoriografiei literare. Firește, în toate perioadele și mai ales în cuprinsul celei dintre ultimele războaie, mai sînt încă obiective de atins, dar ceea ce trebuie reținut — mai cu seamă — e, desigur, utilizarea tot mai proprie și mai suplă a noilor unelte ale cercetării, îndeosebi a concepției noastre științifice despre lume și viața spirituală, inclusiv cea despre literatură.

Dar, desigur nu numai metoda fundamentală a fost aplicată cu vădit succes, ci și unele mijloace adiacente printre care se bucură de o atenție deosebită disciplina modernă a literaturii comparate. Încă din primele istorii literare — manuale de la sfîrșitul secolului trecut, de la cele ale lui Aron Densușianu, V. A. Urechea, Ion Nădejde sau chiar Al. Philippide și M. Gaster și pînă la cele de după 1900, de la N. Iorga și pînă la D. Popovici și G. Călinescu și — se înțelege mai ales — cele din epoca socialistă cu și mai viguros accent, comparatismul s-a aplicat implicit. S-a observat, de la început, că nu e cu puțință o istorie a literaturii naționale fără studiul relațiilor cu alte literaturi din jurul nostru și mai de departe, și raportările n-au lipsit, de fapt, niciodată. Izvoarele, influențele, difuzarea literaturii noastre peste hotare au fost totdeauna cercetate în diferite grade și intensități. Ceea ce voim însă să accentuăm aci e extinderea și adîncirea contemporană a comparatismului românesc al cărui istoric a fost înregistrat pentru prima dată la noi, de curînd, în lucrarea „Istoria și teoria comparatismului din România”, apărută la Institutul de istorie și teorie literară „G. Călinescu” al Academiei de științe sociale (1972, 361 p.).

Intr-adevăr, istoriografia literară românească e sprînjinită azi de o metodă comparatistă mult mai cuprinzătoare ca pînă acum. Ea nu se mărginește la studiul influențelor și, fără a le nega, le înțelege cu totul altfel ca altădată, ci se referă și la cercetări paralele prin care fenomene din mai multe țări și epoci sînt descrise prin aspectele lor comune ce nu sînt expresii ale înrîuririlor. Apoi, ceea ce noul comparatism urmărește, îndeosebi, e caracterizarea specifică a literaturii române în raport cu celelalte literaturi, ceea ce nu se poate obține decît prin comparații susținute temeinic. Personalitatea distinctă a unei literaturi nu apare printr-o cercetare metafizică, „în sine”, ci numai prin alăturarea de altele. De asemenea, locul literaturii noastre în lume despre care se vorbește atîta astăzi nu poate fi determinat decît în același fel, prin comparatism substanțial-argumentat.

Iată de ce e necesară, în învățămîntul superior și de cultură generală, o cultivare mult mai largă și mai fundată a istoriei literaturii universale și, paralel, a celei comparate. Să adăugăm la acestea scopul înalt educativ al acestei discipline care dezvoltă cooperarea între literaturi și popoare, accentuarea aspectelor lor comune și a celor diferențiale, construind — în cele din urmă — un vast și pitoresc tablou al literaturii mondiale. În numeroase documente de partid, în cuvîntările de bază ale conducătorilor noștri, s-a vorbit insistent de relațiile internaționale ale culturii noastre, de circulația valorilor spirituale și de afirmarea noastră în cadrul universal. O astfel de viziune nu poate fi realizată însă — în ce privește studiul literaturii — decît prin contribuția adecvată a disciplinei moderne a literaturii comparate, difuzată și prin învățămînt.

AL. DIMA

ACCENTE

Bibliotecile școlare în actualitate

În aceste zile, investigatează în localități din toate județele țării membrii unui juriu republican, prezidat de profesorul universitar Dan Simonescu, constituit pentru desemnarea câștigătorilor concursului „Cea mai bună bibliotecă școlară.” După cum s-a precizat încă la lansare, în prima parte a anului trecut, acest concurs se numără printre manifestările specifice care au marcat Anul internațional al cărții. Conform regulamentului elaborat în cadrul Direcției documentării și bibliotecilor din Ministerul Educației și Învățământului s-au desfășurat, înaintea acestei faze, concursuri locale și județene.

Reprezentative pentru viața școlii, pentru nivelul și orizontul informației și formației elevilor, cele aproape 10 000 de biblioteci școlare ale țării sînt confruntate cu exigențe crescînde. Modernizarea lor, consecință a progresului general al învățământului, se întreprinde cu o dinamică dinamică, se întreprinde cu o dinamică dinamică, se întreprinde cu o dinamică dinamică. Circa 31 milioane de volume citite de aproape 2,5 milioane de elevi și profesori (în proporție atent urmărite) recomandă de la sine bibliotecă școlară ca pe un univers de valori stabil și totodată deschis dinamismului societății contemporane. De la colecția — de semnificație intimă — a revistei proprii pînă la fluxul marilor publicații profilat funcțional, de la cartea veche și rară la cea nouă și tot atît de rară prin prețul ei spiritual și șansa de a da impulsuri revelatoare în orientarea culturală a cititorului, de la portretul întemeietorilor și clasicilor la peisajele

țării noi se întinde un spațiu vast al pasiunii pentru citit, pentru cunoaștere.

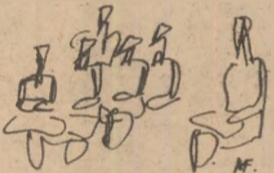
Dincolo de premiile — și ele achiziții de carte — care vor răsplăti în curînd pe câștigători, concursul „Cea mai bună bibliotecă școlară” a contribuit la sporirea responsabilității în acest domeniu pe cît de tradițional, pe atît de perfectibil. Justificat, investigațiile conduc la propunerea permanentizării acestui concurs.

G.A.

Insetați

de frumos

Dacă cercurile științifice de elevi urmăresc să dea acestora valențe formative, prin antrenarea lor într-o activitate teoretică și aplicativă, cercurile literare, respectiv cenaclurile, într-un liceu cu profil industrial au menirea de a sensibiliza elevii pentru frumos.

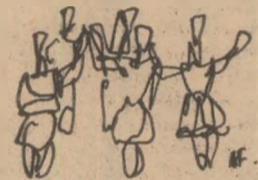

Elevii liceului nostru — Liceul industrial energetic din Cluj — în urmă cu doi ani s-au grupat într-un cerc de creație, căruia anul acesta i-au dat numele „Lucian Blaga”. Roadele acestei entuziaste activități n-au întârziat să se vadă. Unii dintre membrii cenaclului nostru au fost remarcăți de către cenaclurile orașenești. Astfel, revista „Tribuna”, din primăvara acestui an, îl numea pe Ion Cristofor (pe numele adevărat Filipaș Cristofor) drept cel mai

„temut critic” al cenaclului orașeneș și-i publica o poezie. Într-o emisiune literară a postului de radio Cluj, din noiembrie 1971, s-au citit din poeziile lui Andrei Mariș (elevul Mureșan Alexandru).

Cu sprijinul direcției U.T.C., membrii cenaclului au organizat activități interesante, printre care putem aminti: vizita la unele case memoriale: Ion Creangă din Humulești, Al. Vlașcu; ca și Rășinariii lui Goga; mormîntul Veronicăi Micle și al lui Lucian Blaga; de asemenea, au organizat întâlniri cu scriitorii.

Prof. L. LOCUSTEANU Cluj

Consfătuire

Recent, la Școala generală nr. 6 din municipiul Alba Iulia, județul Alba, a avut loc o consfătuire organizată de comisia de limbi străine a Casei corpului didactic cu profesorii care predau la clasa a II-a. Au participat profesori de limbile franceză, engleză, germană și rusă din Alba Iulia, Blaj, Cugir, Sebeș și Teiuș.

Consfătuirea și-a propus să dezbătă și să analizeze progresul realizat pînă în prezent în predarea limbilor străine la clasa a II-a, precum și dificultățile cu care se confruntă profesorul, izvorite atît din insuficiența sa pregătire psihopedagogică și metodică pentru munca cu copiii de 7—8 ani, cît și din particularitățile de vîrstă ale elevilor din clasa a II-a.

Consfătuirea a avut două momente distincte: în prima parte, profesorii participanți, repartizați în trei grupe, au asistat la o lecție de limbă franceză, la una din cele trei grupe de elevi ai unei clase a II-a; în partea a doua, s-au discutat lecțiile văzute și problemele specifice ale predării limbilor străine la elevii mici. Din consfătuire au reieșit câteva idei cu utilitate practică; atenție deosebită varietății metodelor și procedeele folosite pentru însușirea conștientă a limbii; menținerea interesului și înlăturarea sau evitarea oboselei care se instalează la copiii mici în urma unei activități încordate și îndelungate; metode și procedee adaptate specificului vârstei copiilor; cîntece și poezii scurte cu însușiri mnemotehnice; conversația situativă; dialogul dintre profesor și elevi sau dintre doi elevi; dramatizarea sub forma unor mici scene; jocuri, folosirea benzii magnetice și a discului pentru alternarea timpului și a ritmului de vorbire specific fiecărei limbi; repetarea individuală și în cor etc.

În etapa actuală, orala, a predării, preocuparea profesorilor este ca elevii să-și însușească în bune condiții vocabularul uzual, expresii și structuri frazeologice specifice fiecărei limbi.

Prof. IOAN NADOS Alba Iulia

Simpozionul „Geografia în școală”

La Casa universitarilor din București s-au desfășurat recent lucrările Simpozionului național de geografie, organizat de Societatea de științe geografice și Uniunea Sindicatelor din instituții de învățămînt, știință și cultură. Cadre didactice de specialitate de toate gradele și din toate colțurile țării, ca și reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățământului, I.C.P.P.D., Institutului de științe pedagogice, Institutului de cercetări geografice, Editurii didactice și pedagogice etc. au dezbătut cu interes problema rolului și locului geografiei în școală, precum și pe aceea a modernizării predării geografiei.

Tematica simpozionului — în cadrul căruia au fost prezentate comunicări și referate urmate de discuții, au fost vizionate filme și diavide — a prilejuit o analiză pertinentă a modului în care se predă geografia în școală (la noi și în alte țări), oferind sugestii pentru îmbunătățirea acesteia într-o perspectivă nouă.

S-a relevat între altele că insuficiența adaptare a geografiei didactice la condiția informativ-umană nouă impune restructurarea conținutului manualelor și aplicarea metodelor și metodelor moderne de predare. A fost subliniat, totodată, importanța care trebuie acordată geografiei patriei atît la liceele teoretice, cît și la cele de specialitate, contribuția televiziunii școlare integrate, a altor mijloace moderne audio-vizuale și a cabinetelor și laboratoarelor de cunoștințe geografice. Accentul discuțiilor a căzut pe latura practică, aplicativă a geografiei, prin înțelegerea și cunoașterea problemelor mediului și ale lumii inconjurătoare, evidențindu-se faptul că școala trebuie să înarmeze pe elevi cu capacități și deprinderi necesare încadrării lor active în producție, ca să poată participa cu pricepere la construirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Lucrările simpozionului au reliefat că sarcina de a înnoi și perfecționa predarea geografiei în școală constă, în esență, în trecerea de la static la dinamic, de la analiza izolată a mediului la cea de ansamblu, corelat cu întregul complex social.

În sfîrșit, ținînd seama de necesitatea perfecționării educației patriotice a elevilor, s-a propus introducerea disciplinei Geografia Republicii Socialiste România la examenul de bacalaureat, precum și în programele acelor licee de specialitate din care această importantă disciplină lipsește. Totodată a apărut necesară editarea unor materiale ajutătoare pentru perfecționarea cadrelor didactice, precum și accentuarea caracterului formativ al predării.

Prof. DANA VASILIU

PRO ȘI CONTRA

Cînd mai vin programele școlare?

Într-un număr al „Tribunei școlii” (65/14.X.1972), Editura didactică și pedagogică accentua necesitatea programelor școlare pentru studiul limbilor străine, programe în care „sînt precizate obiectivele predării, repartizarea orelor pe anul școlar respectiv, materialul de limbă cu care trebuie operat, tematica lecțiilor, problemelor de gramatică care trebuie tratate și unele... chiar un inventar al structurilor pe care urmează să și le însușească elevii”.

Aflăm din același articol că programele respective „sînt elaborate de comisia specială numită de Ministerul Educației și Învățământului”, că Ministerul Educației și Învățământului „acordă o atenție deosebită unei juste dozări și repartizării a cunoștințelor” etc.

Vorba ceea, toate bune și la locul lor, numai că la două luni și jumătate de la deschiderea cursurilor, școlile n-au intrat încă în posesia tuturor programelor și, ceea ce este mai curios, chiar a unor programe de limbă străine.

La 1 decembrie 1972, la liceul nostru nu sosiseră programele de limbă franceză pentru școala generală (cl. V—X), limba rusă pentru liceu (anii I—IV), educație fizică pentru școala generală (cl. V—X) și liceu (anii I—IV).

Noi credem că n-are rost să mai demonstrăm absurditatea unei asemenea situații, dar, pentru a o aduce în sfera concretă a producției, ne întrebăm cum ar funcționa o întreprindere dacă n-ar ști ce să producă? Ce-ar face, în ultima instanță, această întreprindere cu oamenii și utilajele care așteaptă să intre în „producție”? Personal, noi nici nu credem că aceste programe n-ar fi apărut. Cine știe însă prin ce depozite zac!

Mai relatăm și alte neajunsuri în legătură cu difuzarea programelor.

E adevărat că pentru procurarea celei mai mari părți din programele școlare nu avem bătăie de cap,

acestea venind la timp și în cantități suficiente. Dar pentru 20—30% din programe se înregistrează o adevărată performanță de pierdere de timp și consum de nervi (zeci de drumuri la inspectoratul școlar județean pentru a primi invariabilul răspuns „n-au venit încă”).

Întrarea în posesia unor programe devine un adevărat eveniment. Orice justificare a lipsei de programe din partea oricărui for, chiar dacă ar fi vorba numai de o programă dintr-o mie, este nulă și ireponsabilă, pentru simplul motiv că profesorul nu poate justifica elevilor că nu poate face lecția fiindcă n-are programă.

Situația devine și mai grea cînd la lipsa programei se adaugă lipsa manualului. La clasa a X-a, de pildă, programa de cunoștințe social-politice a venit prin noiembrie, iar manualele n-au venit nici pînă la 1 decembrie 1972. Cum s-a predat la această clasă cînd profesorul nu dispunea nici de programă, nici de manual, n-are rost să mai discutăm (și să ne gândim că atît programa, cît și manualul sînt valabile numai cele din 1972, fiind tăiate astfel orice posibilitate de folosire a celor din anii anteriori).

Un alt aspect constă în aceea că o serie de programe, puține la număr însă (anul acesta, cele de științe sociale la toate clasele), sînt trimise școlilor în copii dactilografiate; lăsînd la o parte cantitatea enormă de timp pe care o cere dactilogra-

fierea atîtor sute de programe — fapt care duce la o întârziere în expedierea acestora — ne întrebăm cum poate fi lăsată această problemă importantă pe seama unor dactilografe care, neînțelegîndu-le în totalitate, cum e și firesc, pînă la urmă le „potrivesc” ele care mai de care mai original.

Și apoi, mai cerem profesorilor să respecte programa în spiritul și litera sa, „literă” care uneori este înlocuită la dactilografiera?

Un ultim aspect pe care vrem să-l relatăm este al cantității programelor școlare difuzate.

Uneori, școlile intră în posesia unui număr foarte mic de exemplare (1—2), deși la aceste școli funcționează 4—5 profesori; a fost, în acest an, cazul cu programele de științe sociale (la toate clasele școlii generale și liceale), cu programa de limbă franceză pentru liceu etc. Paradoxal este faptul că alte programe vin în cantități enorme, parcă s-ar difuza și elevilor (programa de istoria muzicii, care era necesară în două exemplare, a venit în peste 50 de exemplare). Și, atunci, cum poate directorul școlii să mai țină o colecție completă de programe, cînd unele lipsesc cu desăvîrșire, iar altele nici nu ajung pentru profesori?

Prof. GH. DASCALU Liceul din Babadag, județul Tulcea

BILANȚ

DUPĂ VACANȚĂ

De curind s-a încheiat vacanța de iarnă care, în acest an, a cuprins o mare diversitate de manifestări, cu valențe educative sporite, menite să contribuie la îmbunătățirea educației patriotice a elevilor, la formarea convingerilor lor ateist-științifice, la educarea acestora în spiritul concepției materialist-dialectice despre lume și viață. Manifestările culturale-artistice, sportive și turistice înscrise pe agenda acestei vacanțe, care au îmbogățit conținutul educativ al activităților extrașcolare au fost dedicate evenimentului sărbătorit de întregul nostru popor, împlinirea unui sfec de veac de la proclamarea Republicii.

Caracteristica principală a acțiunilor de vacanță din acest an o constituie caracterul larg, de masă al acestora, faptul că în aceste zile de odihnă fiecare elev a participat la cel puțin 1-2 activități, organizate pentru ei în întreprinderi și instituții, la școli, la casele pionierilor, cluburi, case de cultură, cămine culturale. Spicuind din manifestările care au avut loc, remarcăm faptul că la festivalul artistic închinat aniversării Republicii „Republică, măreață vatră” și concursul de creație literară „Tinere onde” au participat peste 100 000 de pionieri și elevi din toate județele țării la tabere, excursii județene și interjudețene aproximativ 80 000 elevi; la „Festivalul filmului pentru tineretul școlar” — vizionându-se filme românești inspirate din viața și activitatea poporului român, a clasei muncitoare, din istoria P.C.R. — sute de mii de elevi din toate școlile, iar la serbările „popului de iarnă” și cele dedicate aniversării Republicii — peste 3 500 000 preșcolari și elevi. La acestea se mai adaugă cele 189 orașele ale copiilor unde, zilnic, sute de mii de copii din întreaga țară s-au întâlnit cu Moș Gerilă și au participat la surprizele pregătite pentru ei, 350 revelaioane la care au participat peste 50 000 elevi, în special, din licee și școli profesionale și o multitudine de alte acțiuni educative: carnavaluri, vizionări de filme, spectacole de teatru și teatru de păpuși, simpoziioane, concursuri culturale-artistice și sportive, în cadrul cupei „30 Decembrie” ș.a.

Ca un fapt inedit, în această vacanță cele 148 case de copii au organizat revelionul și serbarea „popului de iarnă” pentru cei peste 32 500 preșcolari și elevi, în noaptea Anului Nou, asigurându-se programe adecvate evenimentului și împărțindu-li-se, totodată, participanților daruri conștind din cărți, jucării, rechizite școlare, dulciuri, obiecte de îmbrăcăminte etc., pe baza fondurilor puse la dispoziție de Consiliul Central al U.G.S.R. Datele prezentate mai sus marchează noile dimensiuni pe care acțiunile de vacanță le-au înregistrat în acest an, eficiența educativă sporită a acestora.

Se remarcă mai pregnant preocuparea organizatorilor vacanței din unele județe care au întreprins o gamă variată de acțiuni. Spicuind din aceste realizări, remarcăm că în județul Brăila, de exemplu, s-au organizat 110 cluburi ale elevilor, iar în municipiul Brăila, în sala Teatrului de păpuși, s-au desfășurat programe zilnice încadrate sub genericul „Clubul orelor de vacanță”. În județul Timiș au fost cuprinși în diferite acțiuni peste 28 800 copii, s-au organizat 35 revelaioane, un concurs, „Lira de aur”, pentru elevii din licee și școli profesionale, iar Teatrul școlar cu stagiune permanentă a prezentat, în turneu, spectacole în întreg județul. În județul Buzău, s-au prezentat specta-

cole festive pentru public în 83 comune și s-au făcut expuneri pe tema „Buzăul pe coordonatele socialismului”, în toate școlile. La Sibiu, s-au amenajat 7 patinoare, un centru de inițiere în patinaj și albul de patinaj artistic, s-au organizat, în zona alpină, 8 tabere de ski. Județul Mehedinți a întreprins o expediție în Munții Retezat, la care au participat elevi de la Liceul economic din Drobeta-Turnu Severin. În județul Alba s-au desfășurat 48 carnavaluri, concursuri sportive, cu 12 000 participanți, 135 grupuri de colindători cu plugușorul, 130 serbări festive dedicate aniversării Republicii. În județul Hunedoara și-au desfășurat activitatea 30 tabere la cabane — în munți, din care 11 au fost autofinanțate, s-au mai organizat 20 carnavaluri, cuprinzând 2 500 elevi, concursuri gen „Cine știe, câștigă” pe tema „Cincinalul în patru ani și jumătate” în 30 școli, 120 grupuri de elevi care au urât de Anul Nou cu plugușorul, olimpiada albă a Văii Jiului, la care au participat 500 concurenți, 3 expoziții de arte plastice și fotografii, excursii și tabere la care au participat 3 500 elevi. Județul Ilfov a pregătit pentru a fi editat un pliant „Patrie, te cîntă pionierii” și a încheiat

faza comunală a „Albumului ștafetă” pe tema „Noi creștem o dată cu țara”, albumele premiate fiind înmînate la 30 Decembrie organelor de partid și de stat. Din municipiul București, în această vacanță, au fost trimiși în tabere (în 30 de stațiuni balneoclimaterice), peste 11 000 elevi, iar aproximativ 5 000 în excursii; în același timp, peste 25 000 au vizionat spectacole de teatru, iar alte zeci de mii de elevi au participat la activitățile din orașele copiilor și de la Palatul pionierilor.

Experiența acestei vacanțe, inițiativele organizatorilor din numeroase județe sînt un bun de preț, câștigat, care va fi valorificat în organizarea acțiunilor viitoare, de pildă, în pregătirea vacanței de primăvară care preocupă încă de pe acum Comandamentul central, ce funcționează pe lângă Ministerul Educației și Învățămîntului.

În concluzie, se poate aprecia că vacanța de iarnă a asigurat o odihnă activă copiilor, reconfortarea lor fizică și intelectuală, oferind premisele necesare pentru începerea în condiții mai bune a activității școlare în trimestrul II.

IOAN BARNA

Ce, cît și cum citesc liceenii?

În scopul cunoașterii felului cum biblioteca școlară răspunde nevoilor de cultură și informare a elevilor, am întreprins la Liceul de cultură generală din Sebeș, județul Alba, o anchetă pe bază de chestionar scris. Au fost anchetați 100 de subiecți, din anii I—IV de studiu.

Chestionarul a cuprins patru întrebări, care se refereau (după cum arăta și titlul materialului) la **ce, cît și cum** citesc elevii de liceu, precum și o întrebare care viza un răspuns referitor la felul cum cartea îi ajută în pregătirea pentru viață, pentru viitor.

S-au desprins, după opinia noastră, concluziile următoare:

Cartea beletristică, în general, se află permanent în atenția elevilor. Toți subiecții au declarat că citesc literatură beletristică. Fie că se limitează la așa-zisa „lectură particulară”, recomandată la clasă, fie că depășesc acest stadiu, elevii formulându-și criterii și exigențe personale. Autorii preferați sînt M. Eminescu, I. Slavici, M. Sadoveanu, G. Coșbuc, L. Brebeanu, T. Argezi, Fr. Schiller, W. Goethe, Ch. Dickens, E. Hemingway, dar și L. Blaga, G. Călinescu, Zaharia Stancu, Marin Preda, Eugen Barbu, Ion Lăncrăjan.

Cartea științifică, precum și cea tehnică sînt, de asemenea, primite cu pasiune de elevi. Din cei 100 subiecți, 38 afirmă că „citesc, în general, cărți de specialitate din diferite domenii, ca: biologie, chimie, fizică, matematică etc.”.

Cele mai frecvente titluri menționate sînt: „Matematică modernă”, vol. I și II, de Papy, „Fizica generală”, vol. I, de R. Țițeica și I. Popescu, „Complemente de geometrie” de N. N. Mihăileanu, „Cum rezolvăm o problemă?”, de G. Polya, „Complemente la matematică”, de I. Stănescu și Rădoi, „Fizica modernă”, vol. I și II, de R. Feynman, „Mecanica”, de O. Onicescu, „Fizica în concepția generației mele”, de Max Born, „Cum gîndim și rezolvăm 200 de probleme”, de Eugen Rusu: „Exerciții de teoria mulțimilor”, „Hormonii și viața”, „Chimia anorganică”, „Astrofizica contemporană”, „Electronica nucleară”, „Istoria generală a științei” ș.a.

Cartea social-politică, filozofică și istorică cîștigă teren în lectura cotidiană a liceanului și acesta ni se pare a fi faptul cel mai remarcabil.

Din cei 100 de subiecți, un număr de 49 au afirmat că citesc cărți din această categorie, titlurile cele mai frecvente fiind: „Istoria filozofiei românești”, vol. I tratatul Academiei; „Economia politică — formațiunile presocialiste”; „Econo-

mie politică — socialismul”; „Dictatul de la Viena” de A. Simion; „Probleme filozofice ale fizicii moderne”, de Peter Mittelstaedt; „Cultura și socialismul” (vol. antologic), „Introducere în filozofia culturii”, de Al. Tănase, „Esența vieții”, de Ion Drăghici, „Rostirea filozofică românească”, de Constantin Noica, „Istoria logicii”, de Anton Dumitriu, „Dezvoltarea conștiinței socialiste în etapa actuală”, „Curs de socialism științific” ș.a. Credem că tot aici trebuie să fie menționat și faptul că 83 de subiecți citesc cu regularitate presa zilnică și săptăminală.

Privind numărul de cărți citite (chestionarul se referă la anul școlar 1971/1972), 55 de răspunsuri au fost între 15—18 cărți, 30 între 12—15 cărți, 10 între 9—12 cărți, iar 5 între 6—9 cărți. Specificăm că în anul școlar menționat mai sus, numai din biblioteca liceului, afară de bibliotecile personale și celele bibliotecii ale orașului (unde — după constatări proprii — liceenii sînt zilnic prezenți), s-au citit 9 056 volume, consultându-se în același timp și 899 de ziare și reviste.

Timpul necesar lecturii: 27 de subiecți declară că citesc în fiecare zi lucrătoare între 1—2 ore și între 2—3 ore în zilele de duminică sau sârbătoare, iar în vacanțe numărul orelor sporește la 3—5 ore pe zi. 15 dintre elevii anchetați afirmă că „citesc numai în vacanță” pentru că în rest „trebuie să se pregătească pentru lecții”, iar 2 susțin că citesc „doar noaptea, pînă la ore mici”, ziua „avînd de învățat, sau ocupîndu-se cu alte treburi”.

55 de subiecți își întocmesc fișe, sau cel puțin însemnări despre cele citite, 15 dintre ei recitesc multe din cărțile citite anterior, 5 „sar” peste paginile „fără dialog”, ajungînd la „...un fel de înghițire a cuvintelor, la o viteză de citit (?) foarte mare...”, încît, cum declară unul dintre elevi, „am impresia că, dacă citesc încet, paginile se lasă mai greu citite... mai greu înțelese, chiar”.

În încheierea acestor constatări, efectuate, desigur, cu mijloace modeste, conchidem că în ultima vreme, ca urmare a studierii în cadrul învățămîntului politic organizat cu elevii de către U.T.C., a convorbirilor avute în clase în orele de dirigenție și a studiului individual, elevii se orientează cu mai mult discernămint în alegerea cărților pe care și le propun să le citească.

Prof. IONAS IULIAN
Sebeș

Români în documentele de la Roma

Plecați la studii în anul 1774 de la Blaj la Roma, Ioachim Pop, Gheorghe Șincai și Petru Maior, la 28 ianuarie 1779 își încheiau studiile, absolvind teologia și filozofia cu cele mai strălucite aprecieri, răsplătind astfel ajutorul primit de la profesorii lor de a lucra fără nici o restricție în cele mai mari biblioteci și colecții de documente. Aceasta s-a materializat în idealul pe care și l-au format și căruia i-au rămas credincioși toată viața: de a deveni luminători ai satelor de valahi cărora nobilii din Transilvania nu le recunoșteau nici un drept de existență ca națiune.

Documentul pe care îl publicăm mai jos (aflat în Arhiva Congregației de Propaganda Fide; Greci di Croazia; vol. 2, f. 661) este o scrisoare adresată lui Ștefan Borgia, secretarul congregației. Ea lămurește împrejurările în care Gh. Șincai și Petru Maior au plecat din Roma și motivul rămîinerii lor la Viena.

„Preainalte și Prearespectate Prin-

cipe!

Domnule, Doamne de noi Preave-

nerat.

Amintindu-ne de binefacerile făcute de către Eminența Voastră și de către Sacra Congregație de Propaganda Fide, în timpul cînd ne-am aflat în venerabilul Colegiu al aceleiași Sacre Congregații din Roma și am studiat disciplinele filozofice și teologice, de asemenea amintindu-ne și de jurămintul făcut de noi ca elevi ai aceleiași Institut, socotim că este de datoria noastră să aducem la cunoștința Eminenței Voastre și a Sacrei Congregații despre situația noastră și despre locul unde ne găsim. Într-adevăr, plecînd din Roma, nimic nu ne-a fost mai plăcut și nici o altă dorință mai veche în sufletul nostru am avut, decît să ne reîntorcem în Provincia noastră, căreia Sacra Congregație de Propaganda Fide ne-a destinat, și aici, în scurtul timp cît trăim, să ne dăruim cu tot sufletul luminile noastre răsplîndirii Credinței Catolice și grijii sufletelor credincioșilor, în măsura în care ne este nouă dat acest lucru de către Tatăl (Dumnezeu — n.n.). Dar cînd am ajuns în Viena Austriei, s-a împlinit să fie cu totul altfel de cum ne așteptam noi. Fiind lipsiți de cele necesare călătoriei, am fost siliți să rămînem cîtăva vreme în acest Oraș Regesc și ne-am dus la un oarecare Consilier al Maiestății Sale din Cancelaria Transilvaniei după cum este regula, iar el, întrebîndu-ne dacă am studiat la Roma Dreptul Canonic și, pentru că noi am răspuns că nu am studiat, ne-a îndemnat vehement ca imediat să rămînem aici un an de zile pentru a face studii de drept. Acest lucru a fost adus la cunoștința Cancelariei Transilvanene și Maiestății Sale și de către aceeași Cancelarie, s-a hotărît și Maiestatea Sa a întărit ceea ce urma să ni se dea pentru întreprindere, ca doi dintre noi să rămînem să studieze Dreptul Canonic la Viena în Școala Normală; ceea ce noi doi facem acum, adică Gabriel Șincai și Paul Maior, care ne găsim ca internți în Colegiul Grec Theresianum de la Sf. Barbara. Nu ne îndoiim că Eminența Voastră și Sacra Congregație pe care o considerăm și o venerăm ca pe Mama noastră va aproba purtarea noastră, fiindcă vă este cunoscut că Dreptul Canonic ne este foarte necesar, de asemenea și limba germană care se predă în Școlile Normale. De altfel, în timp ce sârutm purpura Eminenței Voastre, rămînem Ai Eminenței Voastre,

Viena, Austriei, 14 iulie 1779
Supuși și umili servi
Paul Maior și
George Gabriel Șincai
Alumni ai Prop. Fide”.

Din analiza scrisorii de mai sus și a altor documente similare, pe care am avut prilejul să le cercetăm în arhivele din Roma, se desprind următoarele fapte: Gheorghe Șincai

ION DUMITRIU

(Continuare în pag. a 15 a)

Îndrumătorul celor douăzeci de pictori și electroniști

Dincolo de coincidența de nume, ceea ce leagă pe Titel Mărgescu, învățătorul de la Școala generală din comuna Birzești, județul Argeș, de omonimul său din Vulturești este aceeași ardore în cultivarea talentelor micilor săi școlari. Fiindcă, trebuie să recunoaștem, nu-i puțin lucru să ai o întreagă clasă — 20 de elevi din a IV-a — formată din pictori și electroniști în același timp. „Totul a pornit foarte simplu, mărturiște învățătorul Titel Mărgescu. Am dat elevilor mei — pe atunci numai în clasa a II-a — primele noțiuni de perspectivă, linie, culoare.” Și, adugă imediat: „i-am făcut atenți să fie cit mai personali, să nu imite pe colegii lor din Vulturești, să aibă «stil»”. În acest fel, între colectivele celor două școli din comune învecinate s-a declanșat indirect o invizibilă și nobilă competiție.

Strădaniile învățătorului Titel Mărgescu n-au trebuit să aștepte multă vreme confirmările. În 1971, la Paris, la concursul „Lumea copiilor” solii micilor pictori din Birzești au primit două distincții. Peste un an, aceiași doi pictori au primit mențiuni UNICEF. Dar pictorii din Birzești au deja și manifestări colective: au ilustrat doi ani consecutiv (1971 și 1972) numărul 6 al revistei „Luminița”.

Pentru a înțelege a doua mare performanță a celor 20 de pictori din Birzești este necesară o scurtă paranteză în biografia inimosului lor îndrumător. Absolvent al Școlii normale de la Cîmpulung-Muscel în 1952 se întoarce în satul natal în 1960, unde predă fizică și chimie timp de 9 ani. Aici se află „secretul” realizărilor tehnice ale elevilor săi. În 1972, cu resurse proprii, înființează în școala generală din comună un atelier de electronică, cu membrii cercului de elevi. În același an, începe cu elevii clasei unde predă — pe atunci, în clasa a III-a — acest interesant experiment: instruirea în electronică a unor elevi de 8-9 ani!

Ce au lucrat până acum acești virtuali electroniști: aparate de radio cu tranzistori, veioze. Realizare tehnice cea mai spectaculoasă aparține elevului Ion Mateescu — unul din deținătorii mențiunilor de pictură la cele două concursuri internaționale amintite — astăzi în clasa a IV-a, care a construit o sanie electrică cu motor. Această invenție a micului electronist, împreună cu realizarea unor aparate de radio cu tranzistori a primit o mențiune colectivă la expoziția „Minitehnicus” din 1972, la București. Cu elevii membri ai cercului, învățătorul Ion Mărgescu a realizat și un aparat de verificat cunoștințele trei răspunsuri — unul bun, celelalte două incorecte —, care funcționează pe bază de semnal luminos, precum și un aparat de radio cu patru tranzistori. În perspectivă, cu aceiași membri ai cercului, ambiționează să construiască un robot... În tehnică nu există limită nici la această vîrstă.

I. TĂNESCU

Ancheta noastră

ÎN PRAGUL OP

Tineri între 17 și 19 ani,

Spre a cunoaște mentalitatea tinerilor adolescenți în pragul opțiunii-profesionale, am întreprins o anchetă asupra unui număr de 108 elevi între 17 și 19 ani (fete, băieți), cărora le-am pus întrebările următoare, rugându-i să-și consemneze neșmenat răspunsurile — aceasta pentru a avea garanția sincerității lor. Iată întrebările:

1. Ai în vedere vreo profesie pe care s-o îmbrățișezi?
2. Cine ți-a insuflat alegerea ei?
3. Crezi că există profesii „bune” „rele”, ușoare și grele?
4. Crezi că poți avea mai multe profesii și în toate să fii bun?
5. Crezi că este bine să-ți schimbi uneori profesia?
6. De ce crezi că depinde succesul într-o profesie?
7. Există profesii rezervate unuia singur sex?
8. Ai putea să-ți câștigi singur existența în momentul de față?
9. Este într-adevăr munca o cinste, iar lenea o rușine?

„Liberul arbitru” mai tare decît școala?

La prima întrebare, în afară de 6 subiecți toți aveau opțiunea profesională gata făcută (102), ceea ce demonstrează că tineretul zilelor noastre, cu neînsemnate excepții, este decis și operativ. (Rezultatele noastre concordă și cu cele obținute de profesorii Panait Ivanciu și Iacob Furtună, care, la începutul acestui an școlar, întocmind un tablou sinoptic de opțiune profesională la Liceul „Gh. Șineai” din București, au găsit doar zece indecizi, la 301 elevi din anul IV).

Întrebarea a doua evidențiază că această opțiune profesională este încă la mare parte din tineri rezultatul unei alegeri personale. Din cei 108 elevi cuprinși în anchetă, 48 au

răspuns că ei înșiși, fără influența nimănui, s-au orientat profesional așa cum au făcut-o, 24 au declarat că familia i-a înfrînt în această alegere, 13 au recunoscut lectura ca factor determinant în opțiune, 5 și-au desemnat prietenii, 1 filmul și 3, școala — drept inspiratorii alegerii. „Liberul arbitru” se pare, după aceste date, că are încă un cuvînt important în această chestiune, deși optimiștii ar putea obiecta că influența școlii este atât de discretă (dar eficientă) încît ea dă numai iluzia nedeterminismului.

La o a treia întrebare părerile au fost împărțite: 45, aproape jumătate din numărul subiecților anchetați, au declarat că într-adevăr există profesii „bune” și „rele”, în vreme ce exact jumătate (54) n-a fost de acord cu această părere. Pentru această din urmă, toate profesiile sînt la fel de „bune” sau „rele”, ușoare sau grele, după cît de abilitat sau de talentat este individul în profesia respectivă. „Ce nu știi și se pare greu. Devine ușor după ce o înveți bine” — rezumă părerea generală.

Un „hobby” pe lingă specializare este normal

În privința întrebării numărul 4, există 36 de răspunsuri afirmative. Această categorie apreciază că „specializarea” este o idee preconcepțată și că, în orice caz, încă o profesie în care să excelezi nu ar fi de mirare mai ales dacă ea reprezintă un „hobby” (pasiune). Totuși 64 de subiecți, mai mult decît majoritatea, iau poziție categorică contra acestei idei, iar 12 sînt indecizi. Probabil în cea de a doua categorie sînt în general firi mai statornice, cu o curiozitate mai la obiect și mai profundă, în vreme ce în prima catego-

rie, a celor cu răspunsuri afirmative, există spirite mai nestatornice, cu o curiozitate mai labilă, fugind de monotonie și dorind de diversitate.

N-am putea emite o sentință: subiecții din ambele categorii pot fi la fel de utili societății, unii persistînd în profesia lor, alții „recicându-se”. Se pare, de la o vreme, că specializarea prea îngustă nu-i atât de eficientă. În ciuda extraordinarei dezvoltări a științei și tehnicii — ceea ce face azi imposibilă cultura de tip enciclopedic a individului, ca la faimosul Pico de la Mirandola — concluzia la care s-a ajuns în țările cele mai avansate industrial este că un specialist va fi cu atât mai bun cu cît va fi dublat în specialitatea de „bază” și de alte specialități contingente și cu cît va avea o privire de ansamblu mai cuprinzătoare în ramura de care depinde specialitatea lui și a legăturilor acestora cu ramurile de activitate înrudite...

Dar dacă raportul între cei doi cred că poți avea o meserie sau chiar două, pe lângă una „principală”, și cei care nu s de acord cu acest punct de vedere este aproape de 1/2 (36/64), în schimb numărul celor care la întrebarea nr. 5 din chestionarul nostru răspund că nu este bine să-ți schimbi profesia este de 80, față de 22, care s de părere că merită să-ți schimbi, câteodată, meseria.

Rețeta succesului: muncă și perseverență

Faptul că munca a fost desemnată de marea majoritate ca determinantă a succesului dovedește principialitatea sănătoasă a tineretului nostru educat în spiritul socialist al culturii muncii. De altfel, mulți dintre cei anchetați au asociat și alți determinanți la muncă (noi am considerat însă pe primul indicat drept cel decisiv). Astfel, muncă și perseverență sau muncă, perseverență și sănătate au fost formulele cele mai frecvente. Un număr redus dintre subiecții anchetați a arătat ca factor determinant norocul (4), iar relațiile, un singur subiect — lucrurile dovedește spiritul realist și, lucrul al tineretului nostru. (Unul din răspunsuri a și menționat, bunăoară, că „norocul și-l face omul”).

În favoarea profesiilor rezervate unui singur sex, s-au pronunțat 68 de subiecți, în vreme ce contra acestei opinii s-au înscris 35, iar 10 au rămas indecizi. În afara aceluia care au susținut că nu există profesii rezervate unui singur sex și că nu este decît o prejudecată să condiționezi exercitarea unei ocupații de sex (categorie de anchetați care, probabil, include multe fete), cei

Maturitate și simț de răspundere

Unele răspunsuri constituie proba evidentă a unei chibzuințe surprinzătoare pentru vîrsta subiecților. Astfel, unul dintre aceștia scrie că există profesii care-ți dau satisfacții imediate și directe, altele mai tîrzii și indirecte; un altul crede că ar fi ideal ca fiecare să poată face cît mai multe lucruri și cînd vrea să-și poată schimba meseria. „Noțiunea de profesie de bază mi se pare absurdă”, sună un răspuns. „Omul este o ființă mult prea complexă pentru a nu putea să se adapteze la o nouă profesie”, adaugă altul. „Dacă muncești mereu”, poți fi bun și în altă meserie, „îți întregi astfel personalitatea” completează alții; în vreme ce pe altă poziție „Nu cred că este bine s-o schimbi (profesia), căci ți-ai deforma aptitudinile” se integrează răspunsuri nu mai puțin vrednice de atenție („nu e bine să tot schimbi profesia căutîndu-mereu o piine mai albă”).

Profesii dificile sînt cele pe care „le faci de voie, de nevoie”, acelea care „sînt monotone și de aceea se abrutizează”. În orice caz, „un om care-și organizează timpul judicios și care perseverență” poate fi poli-

Recent, au apărut în Editura politică două volume cu titlul de mai sus, pregătite de Nicolae Popescu-Bogdănești (coordonator), Petre Bărbulescu, Vasile Fornea și Ioan Simion.

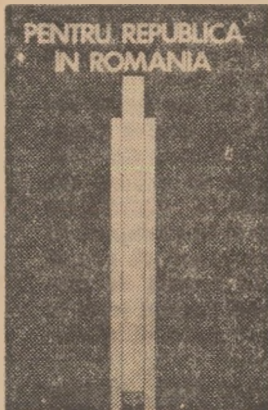
Așa cum arată subtitlul celor două lucrări „Legături prin contacte la nivel înalt ale României cu unele state europene și cu S.U.A. Vizite și întâlniri conducerii superioare de stat a Republicii Socialiste România, unele organizații internaționale. Cuvântări și mesaje adresate unor congrese, conferințe și întâlniri cu caracter internațional, iulie 1965 — noiembrie 1972, această lucrare vine să demonstreze că „asemenea relații corespund unor cerințe imperioase ale vieții contemporane și constituie, totodată, un important mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare”.

După cum se subliniază și în prefața lucrării „publicarea unor lucrări de sine stătătoare”, în care sunt înfățișate unele acțiuni majore întreprinse de România pe plan internațional, are menirea de a înlesni înțelegerea, pe bază de exemple concrete, a obiectivelor politicii externe promovate de țara noastră, politică pusă în slujba prieteniei și colaborării între popoare, a cauzei păcii și socialismului”.

Primul volum se deschide cu o culegere selectivă din rapoartele, cuvântările și articolele tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președinte al Consiliului de Stat, intitulată „România și securitatea internațională”. În continuare, în lucrare sunt prezentate vizite și întâlniri ale conducerii superioare de stat a Republicii Socialiste România cu factorii de conducere din țările menționate la începutul acestei prezentări, de asemenea vizite întreprinse de președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu la O.N.U., UNESCO, A.I.E.A., precum și întâlniri cu personalități din conducerea a-

cestor organizații internaționale. Sunt reunite, de asemenea, în volum, cuvântările, interviurile, documentele semnate cu acest prilej, iar fiecare capitol dedicat unei țări cuprinde o prezentare sintetică a țării (date cu caracter istoric, geografic, economic, politic), fotografii, hărți. Lucrarea se încheie cu un capitol intitulat „Cuvântări și mesaje ale conducerii superioare de stat a Republicii Socialiste România adresate unor congrese, conferințe și întâlniri cu caracter internațional”.

Documentele cuprinse în această lucrare, se spune în prefață, „acoperă o perioadă (iulie 1965 — noiembrie 1972) deosebit de bogată în semnificații pe toate planurile pentru țara noastră și ele sînt de natură să pună și mai bine în lumină eforturile multiple întreprinse în România pentru ca în lume să se instaureze un climat de cooperare și securitate internațională”.

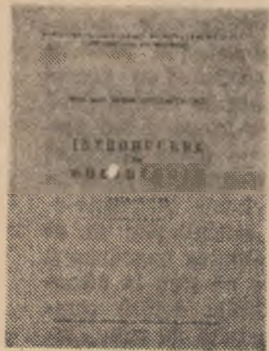

Editura politică este prezentă în librării cu o nouă lucrare închinată unui sfert de secol de la instaurarea republicii populare în România. Elaborată de un colectiv de autori de la Academia de învățămînt social-politic „Ștefan Gheorghiu” de pe lângă C.C. al P.C.R. (coordonator A. Petric), lucrarea analizează într-o structură organică procesul revoluționar care a dus la înlăturarea monarhiei și instaurarea republicii, semnificația internă și internațională a acestui eveniment.

Autorii evidențiază lupta masei populare, a forțelor sociale politice înaintate sub conducerea Partidului Comunist Român, împotriva monarhiei, pentru instaurarea unui regim democratic, republican, pentru o Românie în care masele muncitoare să dețină puterea politică. Sunt înfățișate, de asemenea, marile transformări din viața țării ca urmare a insurecției antifasciste din august 1944, reliefindu-

se perspectivele actului abolirii monarhiei la sfîrșitul anului 1947.

Volumul analizează însemnătaea instaurării republicii în patria noastră, a cuceririi întregii puteri politice de către clasa muncitoare aliată cu țărănimea muncitoare, sînt prezentate urmările acestui eveniment, dezvoltarea republicii în cei douăzeci și cinci de ani, perioadă în care, sub conducerea partidului comunist, masele populare au construit orînduirea socialistă.

Recent a apărut, sub egida Ministerului Educației și Învățămîntului — Universitatea din București, cursul intitulat „Introducere în sociologie”, partea I și a II-a semnat de prof. univ. Miron Constantinescu.

În prezentarea acestui curs se arată că el „se înscrie printre contribuțiile originale ale sociologilor marxști la dezvoltarea teoriei existenței și cunoașterii sociale”. Se mai arată că „în concepția autorului, sociologia este definită ca știință socială ce are ca obiect ansamblul raporturilor sociale, structurile și procesele sociale, acțiunile și luptele sociale. În acest sens, ea se delimitează de materialismul istoric care, în raport cu științele sociale particulare, îndeplinește funcția de călăuză generală a tuturor cercetărilor și interpretărilor, deci funcția de teorie și metodologie generală. În acest sens sînt elucidate raporturile existente între sociologie și economie politică, sociologie și istorie, sociologie și științele juridice. În strînsă legătură cu definirea obiectului sociologiei sînt tratate conceptele fundamentale ale sociologiei marxiste: faptele, fenomenele, relațiile sociale, procesele sociale, conceptul de societate și de realitate socială, formațiunea social-economică și organismul social de producție”.

În continuare, cea de a doua parte a cursului este consacrată epistemologiei sociologice. Sînt dezvoltate problemele fundamentale ale cunoașterii științifice, în speță ale cunoașterii sociologice.

Așteptat cu deosebit interes, cursul semnat de prof. univ. Miron Constantinescu se adresează tuturor celor interesați să cunoască problemele sociologiei generale.

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII Nr. 78 din 13 ianuarie 1973

Conceptul de echitate socialistă

În abordarea acestei probleme, considerăm necesar să începem prin a determina locul pe care-l ocupă principiul echității socialiste în politica Partidului Comunist Român. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972 „Un obiectiv central al partidului nostru este ca, pe baza puternicei baze tehnico-materiale pe care o făurim, să asigurăm creșterea în continuare a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, realizarea deplină a principiului socialist «de la fiecare după capacitate, fiecăruia după muncă», afirmarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste».

Înscriindu-se ca parte componentă a unui obiectiv central, pe care partidul l-a urmărit în întreaga sa politică de construire a societății socialiste, afirmarea practică a principiului echității socialiste a cunoscut o evoluție ascendentă în perioada care s-a scurs de la instaurarea republicii și pînă astăzi. De aici, prima precizare pe care dorim să o facem are în vedere **caracterul istoric concret al noțiunii de echitate socialistă** nu numai în comparație cu alte orînduiri, ci și în cadrul socialismului.

Conceptul de echitate socialistă nu poate fi redus doar la un precept moral ci trebuie privit înainte de toate ca o **reflectare a unei realități economico-sociale, care prin conținutul ei esențial este suportul material al echității socialiste.**

Asupra modului cum trebuie abordată problema echității sociale ne atrage atenția Engels în una din lucrările sale, în care spunea: „Ceea ce este echitabil, din punct de vedere al moralei sau chiar al dreptului, poate fi cu totul inechitabil pe plan social. O singură știință poate stabili ce este echitate sau inechitate socială, și anume știința

care tratează despre factorii materiali ai producției și ai schimbului — știința economiei politice”. (Marx-Engels — Mici scrieri economice, Ed. politică, 1969, p. 324).

Prin prisma acestor aprecieri, **sensul noțiunii de echitate socială în general și al celui de echitate socialistă în special, poate fi apreciat numai în strinsă legătură cu esența relațiilor de producție date și cu nivelul de dezvoltare al forțelor de producție care le determină.**

În același timp, nu putem să nu menționăm că, echitatea și dreptatea socială au constituit un ideal în lupta clasei muncitoare pentru o viață mai bună, pentru o orînduire lipsită de exploatare. Dar condițiile materiale pentru transformarea acestui ideal într-o realitate practică au apărut numai în procesul revoluționar de construire a societății socialiste, în mod treptat, într-o întreagă perioadă istorică.

Desigur că, începutul a fost făcut prin actul naționalizării care a avut ca efect apariția proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție, urmat la scurt timp de introducerea unui sistem socialist de salarizare (1 ianuarie 1948). Ambele măsuri, se inseriu ca premise materiale ale echității socialiste: prima prin desființarea exploatării și instituirea egalității sociale față de mijloacele de producție ca proces în devenire; cea de a doua prin introducerea criteriului unic de repartitie, în cadrul sectorului socialist din economie. Generalizarea relațiilor de producție socialistă prin procesul de cooperativizare a agriculturii a însemnat, în raport cu echitatea socialistă, crearea suportului ei material. Această idee este subliniată pregnant de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice: „Desigur că victoria so-

cialismului, exproprierea expropriatorilor și instaurarea proprietății socialiste au schimbat baza vieții materiale, au înlăturat inegalitatea economică și politică de clasă, au creat temelia dreptății sociale. Prin aceasta nu am soluționat însă ansamblul problemelor sociale pe care le implică înfăptuirea plenară a principiului socialismului și comunismului. De aceea se impune să acționăm în continuare pentru perfecționarea organizării societății, a raporturilor socialiste de producție și a relațiilor dintre oameni, să aplicăm cu consecvență, în toate domeniile vieții sociale, principiile echității socialiste” (Ed. politică 1971, p. 35).

Dacă tratăm echitatea socialistă, în primul rînd, ca o **formă de reflectare a posesiunii sociale asupra mijloacelor de producție și, în al doilea rînd, ca reflectare a criteriului unic de repartitie aplicabil tuturor membrilor societății, considerăm că putem rezuma conținutul ei esențial.** Aceasta nu înseamnă că, problema conținutului este epuizată. Obligația cercetătorului de a extinde analiza în aprecierea echității socialiste de la esența relațiilor sociale de producție la nivelul și calitatea forțelor de producție, care determină însăși această esență, se impune dintr-o serie întreagă de considerente obiective.

Sînt binecunoscute consecințele actualei diviziuni sociale a muncii care fi mai leagă pe membrii societății de o anumită specializare, care menține încă serioase deosebiri între munca fizică și cea intelectuală, între diferitele munci concrete.

Ca urmare firească a aportului diferit la producția materială și la viața socială în genere, criteriul unic de repartitie în aplicarea lui practică generează în mod necesar diferențieri între membrii societății în procesul repartitiei, și, în consecință, în satisfacerea necesităților lor materiale și spirituale.

Din aceste considerente, noțiunea de echitate socialistă are un conținut complex și, în același timp, contradictoriu. Ea implică, pe lângă egalitatea socială generată de esența relațiilor socialiste de producție, și unele inegalități obiective care-și găsesc izvorul în nivelul actual de dezvoltare al forțelor de producție, al diviziunii sociale a muncii. Neglijarea acestor diferențieri în politica economică poate genera fenomene de inechitate așa după cum, și exagerarea lor poate duce la un rezultat similar. Fiind o formă de reflectare a unor aspecte generate atît de relațiile de producție socialiste, cît și de forțele de producție, echitatea socialistă se impune ca un prin-

Lector univ. dr.
IOANA LUPAȘ

(Continuare în pag. a 11-a)

cipiu fundamental al politicii partidului nostru.

Echitatea socialistă în politica economică înseamnă, înainte de toate, fundamentarea ei numai pe baza unor cerințe obiective, pe cunoașterea legilor economice a realității în care ele acționează, pe cunoașterea necesităților sociale. Fenomenele de subiectivism, de voluntarism contravin acestui principiu, deoarece generează inegalități și diferențieri nefondate pe necesități obiective. De pildă, neluarea în considerație a criteriului socialist de repartiție — respectiv munca depusă — ar însemna apariția unui șir întreg de inegalități între membrii societății fie manifestate sub forma „egalitarismului“, fie prin apariția unor venituri exagerate din partea unor membri ai societății.

Reflectarea principiului echității socialiste în politica economică înseamnă, dintr-un alt unghi de vedere, orientarea ei spre asigurarea condițiilor materiale care să permită realizarea deplină a drepturilor și îndatoririlor ce decurg din esența relațiilor de producție socialiste. În primul rând, avem în vedere posibilitatea exercitării în condiții optime a dublei calități a producătorului socialist.

Aceasta presupune asigurarea unui număr satisfăcător de locuri de muncă pentru toți membrii societății apți de muncă, înseamnă asigurarea unor condiții de înzestrare tehnică a muncii cât mai apropiate între diferitele sectoare de activitate. În direcția realizării acestor cerințe a acționat politica partidului nostru de industrializare socialistă începând încă din primii ani ai republicii și continuată pînă în zilele noastre. Dinamica fondurilor fixe în perioada 1955—1971 constituie o expresie elocventă a acestui proces.

Înfăptuirea politicii partidului de repartizare echilibrată a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, completată cu acțiunea de sistematizare a teritoriului, au acționat în direcția reducerii decalajelor economice și social-culturale existente inițial între județele țării și care, constituiau serioase limite în realizarea echității socialiste în ceea ce privește însăși exercitarea calității de proprietar și de producător. Crearea unor noi centre industriale și urbane, ca și dezvoltarea mai intensă a producției industriale în județele mai slab dezvoltate constituie o ilustrare a acestei politici.

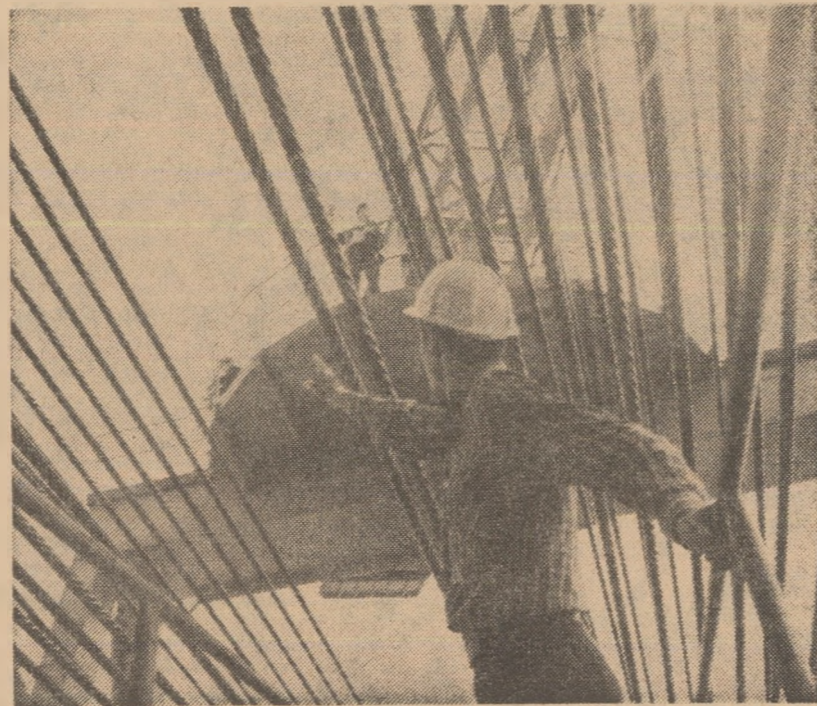
Dubla calitate a oamenilor muncii implică nu numai asigurarea condițiilor optime pentru efectuarea muncii, ci și a celor necesare exercitării calității de proprietar care le conferă dreptul de a participa la conducerea pro-

ducției și a societății în ansamblul ei.

Atragerea și mobilizarea maselor la conducere constituie un alt mod de reflectare a principiului echității în politica partidului nostru. Sînt cunoscute măsurile întreprinse pentru asigurarea cadrului organizatoric, instituțional, pentru adoptarea celor mai eficiente forme și metode de participare a oamenilor muncii la conducere. Atît comitetele și consiliile oamenilor muncii, cît și adunările generale ale salariaților înstituite pe baza directivelor Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1967, reprezintă exemple edificatoare în acest sens.

Întreaga politică economică a partidului nostru fiind subordonată scopului fundamental al producției socialiste, satisfacerea nevoilor materiale și spirituale mereu crescînde ale întregului popor, principiul echității socialiste își găsește cea mai sintetică reflectare în acest domeniu.

Intrucît o cale principală de realizare a nivelului de trai este repartiția după muncă, partidul nostru s-a preocupat consecvent de perfecționarea ei. Începînd cu aplicarea consecventă a criteriului unic de repartiție și conținînd cu evitarea tendințelor de egalitarism sau de exagerare a diferențierilor în repartiție, cu preocuparea pentru majorarea cu precădere a salariilor mici, sau cu cea de combatere a tendințelor de îmbogățire fără muncă, politica partidului în domeniul repartiției reflectă vizibil cerințele principiului echității socialiste.

Aspecte de pe șantierul Combinatului metalurgic din Rovinari

Aspectele prezentate nu epuizează direcțiile de manifestare a principiului echității socialiste pe plan economic și social. Dacă ar fi necesar să formulăm o concluzie sintetică la problema pusă în discuție am putea spune că, în totalitate, politica economică a partidului orientată spre dezvoltarea vertiginosă a forțelor de producție și, implicit, spre perfecționarea relațiilor socialiste acționează în direcția transformării acestui principiu teoretic într-o realitate practică. Și numai pe această bază obiectivă, echitatea socialistă poate deveni o normă de conduită morală, un precept moral. Aceasta deoarece, ca normă morală sau de drept, echitatea socialistă trebuie să reflecte noile condiții economice și sociale în care se află țara noastră în fiecare etapă de dezvoltare.

Intensificarea preocupărilor partidului nostru pentru așezarea întregii noastre vieți sociale pe baza principiilor eticii și echității socialiste se explică prin succesele remarcabile obținute în domeniul producției materiale. Ideea este subliniată pregnant de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea Programului P.C.R. din noiembrie 1971: „Dacă putem pune astăzi aceste probleme de mare răspundere, aceasta se datorește faptului că, am intrat într-o nouă etapă a dezvoltării socialiste a României — etapă cînd problema relațiilor sociale, a relațiilor dintre oameni, cînd afirmarea principiilor noi în practică condiționează întreaga dezvoltare socialistă a țării noastre, viitorul comunist al patriei“.

din documente, ale rutinei și formei, în instrumente eficiente de lucru, ale eforturilor sistematice, pentru pregătirea temeinică a lecției.

O cerință esențială, izvorită nemijlocit din existența și funcționalitatea cabinetului de științe sociale, este creșterea procesului elaborării în activitatea de planificare.

În spiritul delimitării teoretice realizate anterior, consider elaborarea planificării un proces complex în care se disting două etape, pe care le-am putea formula astfel: — etapa studiului global, de ansamblu, a raportului dintre cerințele instructiv-educative ale disciplinelor ce se predau și totalitatea metodelor și procedeelor ce ne stau la dispoziție în condițiile dotării complexe a cabinetului de științe sociale, care să se finalizeze printr-o schiță de plan anual; — etapa studiului în amănunt a raportului dintre conținutul lecțiilor și materialul didactic care poate fi folosit în cadrul lor și care să se finalizeze prin elaborarea planificării trimestriale. Optăm, în noile condiții, pentru întocmirea unui asemenea document, cum este schița de plan anual, în care, îmbunătățirea calitativă să conștientizăm repartizarea nu numai a cantității de informație trimestrială, ci și a mijloacelor metodice ce se vor putea folosi în cadrul lecțiilor. Este evident că elaborarea celor două documente, precum și a planului de lecție, care logic și cronologic finalizează munca de planificare, înseamnă efort intelectual. Pentru aceasta profesorul trebuie să țină seama în permanentă, în special de mesajul educativ ce-l transmite fiecare lecție clasei de elevi și, bineînțeles, de modalitățile de realizare a acestuia; cu alte cuvinte, profesorul trebuie să țină seama de cerințele lecției și de posibilitățile oferite de cabinet.

În acest scop considerăm că este absolut necesar ca fiecare profesor să dispună de un catalog complet și sistematic al materialului necesar documentării.

Intrucît analiza detaliată a tipurilor de lecție, a metodelor și tehnologiei didactice nu constituie obiectul discuției propuse, ne limităm la unele observații ce izvorăsc nemijlocit din experiența proprie.

Astfel, în ceea ce privește tipurile de lecție, ne-am oprit la variantele: prelegere, dezba-

tere, seminar, lecție metodică, lecție mixtă (seminar-dezbateri), lecție de lucrări teoretice și practice.

Atîta timp cît dezbaterile privind renovarea didacticii și sub aspect terminologic sînt înfîlțite tot mai des, denumirile folosite nu afectează conținutul încercărilor practice de îmbogățire a tipurilor de lecție.

Ca și planificarea calendaristică, planul de lecție se modifică și el structural și în conținut în condițiile integrării cabinetului în activitatea de perfecționare a predării științelor sociale. Fără îndoială, planul de lecție va trebui să cuprindă în continuare elemente generale de structură ca: scop, metode, desfășurarea lecției, tema pentru acasă. În ceea ce privește însă organizarea internă a desfășurării lecției, asistăm la modificări de esență. Astfel, se anulează succesiunea rigidă a momentelor lecției mixte clasice — verificare, comunicare, fixare. În esență, socotim această anulare ca respingerea teoretică și practică a „verigilor“ imuabile, a statutului lor de momente separate ale lecției, dar nu și ca o anulare a ceea ce se reflectă prin conținutul lor.

Deși fiecare tip de lecție are sarcini specifice și unul din procese este predominant, ele trebuie să coexiste în oricare din tipurile cuprinse în planificarea materiei, chiar și în prelegere, cu condiția ca profesorul să știe să se orienteze în funcție de conținutul și scopul fiecărei lecții în ceea ce privește aplicabilitatea acestora.

Totuși, cel mai bine răspunde acestor sarcini dezbateri, care poate realiza, deci, concomitent verificarea, comunicarea și

fixarea cunoștințelor, încheindu-se de preferință cu notarea elevilor. Aceasta nu înseamnă însă înlocuirea vechii rigidități a „verigilor“ lecției clasice, cu dezorganizarea și arbitrarul în desfășurarea acesteia. Succesiunea momentelor clasice este, după părerea noastră, salutară înlocuită de succesiunea momentelor metodice.

Planul lecției are tocmai menirea ca, pornind de la planificare, să precizeze, în amănunt, problematica specifică fiecărei lecții și disponerea ei în timp, prin stabilirea concretă a sarcinilor de rezolvat, a întrebărilor și a modului de folosire a procedeelor metodice în desfășurarea lecției. Toate acestea, în condițiile necesității diferențierii determinate de particularitățile colectivelor de elevi, considerate procesual, adică de la lecție la lecție.

Așadar, ca și în cazul planificării, munca de elaborare a planurilor trebuie să răspundă concomitent la întrebările: ce se transmite? și cum se transmite? Dar, pentru că primei întrebări îi răspunde nemijlocit pregătirea generală a profesorului, gradul în care stăpînește cunoștințele de specialitate rămîne actuală necesitatea ca și se răspunde din ce în ce mai competent la ceea de-a doua întrebare.

Astfel, se firească concluzia că și activitatea prin intermediul cabinetului de științe sociale condiționează împlinirea acestor cerințe majore ale procesului perfecționării predării științelor sociale, pentru atingerea obiectivului lor strategic fundamental — formarea și dezvoltarea bazelor conștiinței comuniste la elevi.

În cabinetul de științe sociale al Liceului din Sebiș

Peisaj industrial

Planificarea muncii profesorului de științe sociale în contextul funcționalității complexe a cabinetului

Îmbunătățirea procesului de predare a științelor sociale ca rezultat al creării cabinetului presupune și o modificare de principiu în ceea ce privește modul în care planificăm materia.

Aceasta cu atât mai mult cu cât, deși niciodată nu s-a negat teoretic importanța planificării muncii în activitatea practică, s-au manifestat și se manifestă încă numeroase lipsuri.

Aceste lipsuri se exprimă, printre altele, în tendința de formalism a activității de planificare în sensul că rolul planificării calendaristice și a planificării de lecție a fost redus la simpla programare a cantității de

formație științifică ce trebuie transmisă trimestrial și, respectiv, în orele de curs.

Neglijarea parțială sau totală a aspectelor metodice ale predării în cadrul planificării se reflectă în simplificarea extremă a rubricății acestor documente.

O analiză succintă a cauzelor care generează aceste carențe trebuie să plece de la delimitarea teoretică a conținutului și raportului dintre noțiunile de largă circulație prin care se reflectă activitatea de planificare și anume: elaborarea și întocmirea planificării.

Reținând aceste considerații teoretice și încercând explicarea

cauzelor formalismului în munca de planificare ne găsim în fața unui complex de cauze subiective și obiective. Principalele cauze subiective ale formalismului sînt comoditatea și insuficiența înțelegere a rolului acestei etape de pregătire a lecției.

Acestea explică minimalizarea sau absența totală a preocupărilor metodice, anularea în fapt a procesului elaborării și, în consecință, cel puțin a unei laturi a scopului final al acestor documente școlare — asigurarea pregătirii științifice și metodice pentru lecție.

Pînă nu de mult, chiar profesorii bine intenționați, dispunînd de experiență și inventivitate, au întîlnit în căutările lor pentru asigurarea laturii metodice a predării obstacolul constituit de lipsa unui instrument concret și eficient. Acest instrument poate și trebuie să fie de acum înainte cabinetul de științe sociale, care, prin multitudinea și varietatea materialului intuitiv, precum și a mijloacelor tehnice pe care le conține, nu numai că dă posibilitatea realizării unei planificări a materiei care să corespundă cît mai mult cerințelor practice cu care se vor confrunta elevii, dar și impune acest lucru.

Este necesar în acest sens ca materialul didactic existent să fie integrat organic în lecție, ca parte componentă a acesteia, stabilindu-se o metodică specifică, în funcție de conținutul lecțiilor și a materialului didactic folosit, ceea ce, în ultimă instanță, înseamnă investire de timp și strădanie pentru pregătirea fiecărei lecții.

În acest context, ne exprimăm părerea că studiul corespondenței dintre structură, dotare și, implicit, funcția de cadru a cabinetului, pe de o parte, și cerințele perfecționării lecției de științe sociale, pe de altă parte, au valoarea unui principiu metodologic. În aceste condiții nu poate fi trecută cu vederea întârzierea cu care sînt elaborate și transmise școlilor manualele și mai ales programele. În anii trecuți acestea soseau după începerea anului școlar, iar anul acesta, difuzarea lor s-a făcut abia cu prilejul consfătuirilor, fapt cu atât mai regretabil cu cît are loc tocmai în anul de început al transunerii în practică a sistemului unitar al predării științelor sociale. La acestea se adaugă și faptul că unele indicații neclare cuprinse în planuri și programe creează confuzii în aplicarea lor. Observațiile critice de mai sus se întemeiază pe ideea necesității transformării conștiinței a planificărilor calendaristice și a planurilor de lecție

Prof. ALEXANDRU DRĂGAN

(Continuare în pag. a VII-a)

Valoare și preț în condițiile capitalismului contemporan

Conținutul și evoluția prețurilor în capitalism este o problemă de importanță majoră pentru analiza vieții economice și sociale a fiecărei țări în parte, cit și a schimburilor de activități dintre ele. Această rezidă în faptul că prețurile oferă materialul de informație cu privire la : măsurarea creșterii economice, observarea proporțiilor dintre diferitele sfere de activitate, raportul dintre cerere și ofertă, eficiența producției și a circulației, puterea de cumpărare, forța economică a diferitelor țări, fluxurile de valori materiale și spirituale, legăturile economice sau de altă natură dintre țări ș.a.m.d. Se poate spune că, în general, funcționarea întregului mecanism economic și social este sintetic exprimată prin intermediul prețurilor.

Astăzi, mai mult ca oricând, prețurile sint obiectul intervenției puterii de stat și particulare exercitate atât direct, prin fixarea lor, taxare, blocaje, înțelegeri etc., cit și indirect, prin transferuri, subvenții, degrevări, repartizare, finanțare, autofinanțare, prețuri de monopol, tarife vamale protecționiste etc. Tocmai de aceea, observarea mișcării prețurilor, ca de altfel a fenomenelor economice în general, este deosebit de complicată. Evoluția firească a acestor fenomene este inevitabil perturbată de intervenția cotidiană a oamenilor.

Datorită implicațiilor pe care le are, problema prețurilor este mult disputată în literatura economică marxistă și nemarxistă. Nu ne propunem a face un istoric al acestei dispute, ci ne exprimăm doar câteva considerații care ar putea contribui la explicarea unor din multiplele aspecte pe care le incumbă tratarea evoluției actuale a prețurilor.

1. Valoarea : aceeași esență, alt mecanism concret de formare,

Din teoria marxistă a valorii rezultă că, toate mărfurile, ca valori, reprezintă muncă omenească abstractă, materializată și, ca atare, devin comensurabile. Întrucît în producția de mărfuri, banii, respectiv aurul, devin măsura comună a valorii mărfurilor, expresia bănească a acestor valori devine prețul. Forma preț a valorii conține însă în sine posibilitatea unui dezacord cantitativ între preț și valoare, adică a unei abateri a prețului de la mărimea valorii. Abaterea amintită nu este un defect al formei preț, ci, dimpotrivă, face din ea forma adecvată a unui mod de producție în care — așa cum sublinia K. Marx — regula nu se poate impune decît ca lege medie oarbă a iregularității.

O privire asupra evoluției istorice a prețurilor arată că doar în orinduirile precapitaliste, cînd predominantă era economia naturală și nu cea de mărfuri, prețurile, ca tendință, corespundeau cu valorile mărfurilor.

Orinduirea capitalistă marchează etape, calitativ noi în evoluția prețurilor și anume: a) etapa corespunzătoare stadiului premonopolist, cînd lupta de concurență se solda cu transformarea valorii, respectiv a prețului de piață în preț de producție (preț de cost + profitul mijlociului), preț a cărui premisă era existența unei rate generate medii a profitului și b) etapa corespunzătoare imperialismului, cînd, sub influența dominației monopolurilor din nou se modifică modul concret de acțiune a legii valorii. De data aceasta, ea acționează prin intermediul prețului de monopol al cărui mecanism de formare este deosebit de complicat. Prin urmare, pentru ambele stadii de dezvoltare a capitalismului este caracteristic faptul că, mărfurile nu se vind la valoare, ci la prețuri (de producție, respectiv de monopol) care oscilează în jurul valorii.

Pentru înțelegerea dinamicii prețurilor în condițiile actuale ale capitalismului, se impun câteva observații cu privire la procesul obiectiv de transformare a valorii în preț de monopol.

Apariția și statornicirea dominației monopolurilor prilejuiește o serie de fenomene de ordin economic care influențează, în primul rînd, asupra formării valorii de piață — prima treaptă în procesul formării prețurilor.

Un prim factor care-și spune cuvîntul în formarea valorii de piață în imperialism este monopolizarea progresului tehnic. Lupta de concurență, goana după profituri ridicare, silesc monopolurile să-și perfecționeze continuu tehnica producției. În toată perioada imperialismului, dar, mai ales, în condițiile actualei revoluții științifico-tehnice, progresul tehnic devine apanajul aproape exclusiv al marilor întreprinderi monopoliste. Numai ele dispun în prezent de mijloacele financiare necesare cercetării științifice, experimentării și introducerii în tehnologia producției a rezultatelor

acestei cercetări. Ca rezultat, marile monopoluri produc mărfuri a căror valoare este, în medie, sub valoarea produselor create de celelalte întreprinderi capitaliste și cu atît mai mult sub cea a produselor date de întreprinderile mici și mijlocii. Întrucît asupra formării valorii de piață (valorii sociale) influențează toate tipurile de întreprinderi, în mod obiectiv ea se formează la un nivel superior valorii mărfurilor produse de monopoluri (aceasta în condițiile cînd oferta nu depășește cererea) și permite acestora să-și însușească cu regularitate profitul suplimentar, adică diferența dintre valoarea individuală și valoarea socială a mărfurilor. În afară de aceasta, avînd monopolul asupra producției și desfacerii unor anumite tipuri de produse, monopolurile pot, în anumite condiții, să dicteze, pentru mărfurile produse de ele prețuri peste valoarea de piață, iar pentru mărfurile cumpărate de ele de la întreprinderile nemonopoliste sau de la cele mici și mijlocii, prețuri sub valoarea de piață, însușindu-și și pe această cale un supraprofit. În acest din urmă caz, prețul de monopol al mărfurilor, trece o parte din profitul întreprinderilor monopoliste, sau, în cazul micilor producători, o parte din valoarea nou creată asupra mărfurilor cu preț de monopol. Rezultă că prețul de monopol nu suprimă limitele date de valoarea mărfurilor.

Alt aspect legat de formarea valorii de piață și care capătă o însemnătate deosebită în condițiile actualei revoluții științifico-tehnice, îl constituie amortizările accelerate cauzate de rapida uzură morală a mașinilor și instalațiilor existente. Ele fac să se transmită asupra noului produs o cotă-parte din valoarea utilajului folosit care, de regulă, depășește valoarea uzurii reale a acestuia. În consecință, valoarea socială, respectiv prețul de piață, se formează la un nivel mai ridicat față de potențialul existent, slăbind tendința de scădere a valorii pe unitate de produs.

Trebuie subliniat, însă, că aceste modificări intervenite în mecanismul formării valorii de piață — modificări ce au loc pe fondul și în interesul monopolurilor — nu înlătură categoria de valoare de piață. Ea rămîne și în condițiile capitalismului monopolist baza obiectivă a prețurilor.

O a doua treaptă în mecanismul formării prețurilor o constituie transformarea valorii de piață în preț de monopol. Spre deosebire de prima, legată de concurența din interiorul ramurilor, aceasta este legată de concurența dintre ramuri. Migrarea capitalurilor dintr-o ramură de activitate în alta, este, în condițiile actuale ale capitalismului, mult mai complicată. Asupra ei acționează o serie

ROZALIA MARINESCU

(Continuare în pag. a IV-a)

de factori cu influență contradic-torii. Astfel, acapararea de către monopoluri a surselor de materii prime și a comenzilor din partea statului; înțelegerile monopoliste cu privire la piețele de desfacere, la condițiile de vânzare și termenele de plată, cum și cu privire la prețuri; creșterea, din cauza înaltului grad de concentrare și centralizare a capitalului, a mini-mului de capital necesar noilor investiții; creșterea gradului de complexitate a muncii, care face mai dificilă aruncarea forței de muncă dintr-o sferă într-alta, dintr-un loc de producție în altul, sînt factori care împiedică sau îngreunează migrarea capitalului. Alături de acești factori acționează, însă și alții, care au o influență contrară și care, prin urmare, ușurează intrucitva concurența dintre ramuri. Printre aceștia amintim: combinarea producției, care, într-un anumit sens, poate fi asemuită cu migrarea capitalului dintr-o ramură în alta și care duce la egalizarea deosebirilor de conjunctură, la înlăturarea comerțului din cadrul combinatului, face cu puțință perfecționări tehnice de mai mare amploare, egalizează rata profitului și asigură întreprinderii combinate o mai mare stabilitate; considerabila creștere a sistemului de credit, amploarea societăților de asigurare, de pensii etc., care concentrează o mare masă a capitalului social disponibil, capital care, de regulă, este investit în ramurile mai rentabile, opunîndu-se vechilor întreprinderi; diversificarea producției și apariția de noi ramuri, care prezintă o nouă formă a concurenței dintre ramuri și generează tendința de egalizare a ratei profitului; acumularea inegală în diferite ramuri, rezultată din tendința către o rată mai mare a acumulării în ramurile unde profitul este mai ridicat și care, după o anumită perioadă de timp, duce la același rezultat, ca și trecerea directă a capitalului spre ramurile mai rentabile; investițiile de stat, care, îndeosebi în condițiile capitalismului monopolist de stat, influențează în direcția accentuării deplasării capitalurilor spre ramurile ce se situează în fruntea progresului tehnic și de care este legată dezvoltarea întregii economii, creșterea gradului de competitivitate a produselor indigene pe nișa internațională.

Putem, deci, spune că aceeași cauză generală (dominația monopolurilor) provoacă nu numai factori care îngreunează migrarea capitalului dintr-un sector în altul, dar și factori care permit și chiar facilitează această migrare. Sub acțiunea tuturor acestor factori, deși pe o cale întortochiată în comparație cu perioada capitalismului liberei concurențe, legea egalizării ratei profitului acționează și în imperialism. Sub ac-

țiunea ei are loc transformarea ratelor individuale ale profitului întreprinderilor monopoliste într-o rată medie a profitului de monopol, și, odată cu aceasta, transformarea valorii, a prețului de producție în preț de monopol. În general, prețul de monopol se compune din prețul de cost ($c+v$) plus profitul de monopol. Prețurile de monopol, spre deosebire de prețurile de producție caracteristice stadiului premonopolist, înregistrează oscilații mult mai puternice în jurul valorii. Cu toate acestea, mișcarea generală a prețurilor nu se poate rupe de baza lor interioară care rămîne valoarea mărfurilor.

Mecanismul din ce în ce mai complicat al formării prețurilor în imperialism este influențat și de alți factori care fac ca între evoluția prețurilor și a valorii să nu fie o legătură directă. Un astfel de factor este tendința întreprinderilor monopoliste de a impune la mărfurile produse de ele prețuri peste valoarea lor, lucru ce se reflectă asupra prețurilor în general. În funcție de starea concretă a pieței, urcările de prețuri sînt trecute complet sau parțial asupra consumatorilor. Ca atare, suma prețurilor ajunge în realitate să fie mai mare decît suma valorilor, chiar dacă se menține valuta aur. Inflația este un alt fenomen ce influențează în direcția creșterii prețurilor. În condițiile inflației prețurile, exprimate în unități monetare, cresc, se rup de prețurile exprimate în cantitatea de aur pe care continuă să o reprezinte formal unitatea monetară respectivă. Cu cît inflația este mai puternică, cu atît prețurile sînt mai mari. În același sens — urcarea prețurilor — influențează și impozitele pe venit, pe care capitaliștii se străduiesc să le treacă asupra cumpărătorilor. Intensificarea mecanismului expansiunii cu ajutorul metodelor capitalismului monopolist de stat (subsidiu, dezvoltarea pieței de stat, politica vamală și stimularea expansiunii externe, militarizarea economiei naționale etc.) este o altă cauză a creșterii prețurilor. Creșterea prea rapidă a cererii unor mărfuri în raport cu oferta creează în economie situația pe care economiștii burgezi o numesc „de supraîncălzire”, situație favorabilă sporirii prețurilor. În fine, specula duce la creșterea sau scăderea temporară, pur speculativă a prețurilor la anumite grupe de produse.

2. Valoare-preț: convergență și divergență.

Dacă pînă la imperialism nivelul prețurilor a evaluat, în general, pe o linie descendentă, ceea ce a obligat scăderea valorii măr-

furilor — rezultat al creșterii productivității muncii — în imperialism prețurile evoluează, în general, pe o linie ascendentă.

Cum se poate explica raportul valoare-preț și dinamica prețurilor în condițiile actuale ale capitalismului dacă ținem cont de faptul că, în mod normal, creșterea productivității muncii ar fi trebuit să ducă la scăderea valorii și, prin urmare, și a prețurilor mărfurilor, lucru ce nu s-a întimplat. Din discuțiile purtate în literatura marxistă cu privire la dinamica ascendentă a prețurilor rezultă că sînt două grupe de fenomene care au contribuit la aceasta. Din prima grupă fac parte gradul de înzestrare tehnică, de intensitate și complexitate a muncii. Se consideră, pe bună dreptate, că sporirea acestor indicatori a dus și duce la creșterea valorii create în unitate de timp. Dacă produsul din'tre acești factori (complexitate intensitate și grad de înzestrare tehnică a muncii) este mai mare decît productivitatea muncii, simultan cu sporirea productivității muncii sociale crește și valoarea. Pentru unele domenii de activitate, cam aceasta a fost situația în perioada de după al doilea război mondial.

Din a doua grupă de factori fac parte inflația, modificarea valorii de bani reali, respectiv a aurului, și abaterea etalonului efectiv de la cel stabilit (devalorizarea monedelor). Întrucît inflația și devalorizarea monedelor au caracterizat economia majorității țărilor capitaliste în toată perioada post-belică, evident, creșterea prețurilor a fost cauzată în mare parte de acești factori. Sub influența lor, prețurile s-au modificat fără vreo modificare în prelabil a corelației marfă bani. Aceasta înseamnă că aceeași sumă de valoare se exprimă în prezent printr-o sumă mai mare de prețuri.

O influență negativă asupra prețurilor au avut, de asemenea, oscilațiile în prețul aurului.

În condițiile actuale ale revoluției științifico-tehnice și ale dezvoltării capitalismului monopolist de stat, în formarea prețurilor un rol tot mai însemnat îl are intervenția statului în mecanismul reproducției. Ca rezultat al ritmului foarte rapid de improspătare a sortimentelor în industria electrotehnică a S.U.A., de pildă, vânzările curente sînt constituite în proporție de 75% din produse care nu erau cunoscute acum 10—12 ani, un rol tot mai însemnat revine astăzi nu corelațiilor dintre mărimile globale ale cererii și ofertei, ci corelațiilor dintre structura produse-

lor. Noile sortimente de produse sînt de regulă monopolizate și, pentru început, în cantități insuficiente față de cerere. Ca urmare, rolul concurenței în determinarea inițială a prețului este mult diminuat, monopolurile avînd posibilitatea să dicteze prețuri peste valoare.

Din cele de mai sus rezultă că, între evoluția prețurilor și evoluția valorilor nu există astăzi o legătură directă (ea a existat într-o anumită măsură numai în producția simplă de mărfuri). O dată cu trecerea la capitalism, îndeosebi la capitalismul industrial, au avut loc o serie de abateri legice de la valoare, abateri care s-au amplificat în condițiile dominației monopolurilor, ale capitalismului monopolist de stat, fără ca aceasta să însemne anihilarea mecanismului de acțiune a legii valorii (s-au modificat doar funcțiile ei ca lege a schimbului de activități între oameni).

În condițiile imperialismului și, mai ales, ale capitalismului monopolist de stat, factorii care influențează asupra prețurilor se pot împărți în :

a) factori de ordin economic, cum ar fi : progresul tehnic și uzura morală a capitalului fix, creșterea gradului de calificare a forțele de muncă, intensificarea gradului de concentrare a producției și a capitalului, dezvoltarea forței productive a muncii etc. și b) factori de ordin extraeconomic, adesea de ordin politic, și care sînt exclusiv de natura relațiilor de producție capitaliste. Printre aceștia din urmă se numără : creșterea gradului de monopolizare, inflația, tendința monopolurilor de a impune la mărfurile produse de ele prețuri peste valoarea lor, concurența monopolistă, politica de impozite, politica vamală, militarizarea economiei, intensificarea expansiunii interne și externe cu ajutorul capitalismului monopolist de stat etc. Aceștia din urmă au o influență precumpănitoare asupra tendinței de creștere a prețurilor din secolul nostru.

De asemenea, existența și dezvoltarea capitalismului monopolist de stat, prin toate formele sale de manifestare, poate provoca, comparativ cu monopolurile particulare, o abatere și mai mare a prețurilor de la valoare, abatere care, fără să suprima baza valorică a formării prețurilor, se soldează cu o redistribuire a valorilor existente în favoarea monopolurilor. Merită a fi subliniat și faptul că, în siste-

mul capitalismului monopolist de stat, pe planul economiilor interne, utilizarea legii valorii, respectiv a pirghiilor valorice, joacă un rol din ce în ce mai important. În aceste condiții nu se mai poate vorbi de o totală spontaneitate a acțiunii legii valorii în reglementarea producției și circulației de mărfuri capitaliste. Pondere relativ mare a proprietății monopoliste de stat în unele ramuri ale economiei țărilor capitaliste dezvoltate, măsurile de „reglementare”, „planificare” a economiei, acțiunea statului monopolist prin pirghiile valorice asupra conjuncturii economice interne și internaționale, limitează acțiunea stihnică a legii valorii. Politica de „inflație controlată”, a măsurilor deflaționiste adoptate de unele țări și alte măsuri de acest gen au influențat și influențează în măs-

ră însemnată dinamica prețurilor (indicele prețurilor pe ansamblul lumii capitaliste a crescut). Din aici rezultă încă o dată că dinamica prețurilor și a valorii nu mai poate exista o legătură directă.

În concluzie, se poate spune că, prețul și profitul de monopol rezultă, prin mecanismul formării lor, baza economică obiectivă a ascuțirii contradicțiilor nu numai dintre proletariat și burghezie, ci și a contradicțiilor dintre monopoluri și toate păturile poporului. Reprezentînd forma economică pe care o îmbracă exploatarea de către monopoluri a păturilor largi ale celor ce muncesc, prețul și profitul de monopol constituie totodată și temelul economic al intereselor comune pe care acestea le au, al unității lor de acțiune, în lupta împotriva capitalului monopolist.

Uzina constructoare de mașini Reșița. Aspect din secția turnătorie oțel

UNII PROFESIONALE

...a de a prelua schimbul in productie

portul este deci de 4/1). Numărilor indecizi scade la numai 6. În mare interes a suscitat întrebașea a șasea. Subiecții noștri au arat că-s de părere că succesul profesiei depinde în primul rând de muncă (71), apoi de perseverență, în al treilea rând de sănătate, pe urmă de talent (6), noroc (4). Din material (1), relații (1); neși.

avut părere opusă au motivat „unele profesii se potrivesc mai cu firea femeii decât a bărbatului”. Trebuie să se știe că numărul 8 a acestui sondaj a fost de asemenea revelatoriu. Din cei 108 tineri (din 108) au declarat că pot să-și câștige în orice moment existența. Doar 12 au arătat temători în fața unei eventualități. Numărul indecizi a fost tot 12, unii din aceștia motivând că nu văd neapărată necesitatea acestui gest, că nu concep să abandoneze studiile, că li se pare absurd... ș.a.m.d., adică au rămas indecizi, fiindcă n-au înțeles sensul întrebării; (dacă ar fi avut surse suplimentare, probabil ar fi dat un alt răspuns).

Ultima întrebare a urmărit un conștient al consecvenței în răspunsurile date și a demonstrat că tineretul nostru are o admirabilă constanță în opiniile sale, fiindcă în afara unui procentaj redus de tineri, cvasitotalitatea lor se gândește din timp la profesia pe care s-o îmbrățișeze, că e gata în orice moment, dacă ar avea voie, să treacă la o existență materială independentă și, în sfârșit, dintre subiecții anchetati au ales ca răspuns cu tărie că munca e o cinste, lenea o rușine. (Totuși, cele 6 răspunsuri negative, precum și cele indecise au anumite circumstanțatenuanțe, căci bună parte dintre anchetarii lor concep lenea ca un fel de visare constructivă, de „preprocură” de „climat” precedând „marile zile”).

ent profesional, căci „tocmai asta schimbare te scoate din marmul vieții zilnice” și te conduce la o cunoaștere mai clară a vieții”. Dintre răspunsurile care conștientă că femeii îi sînt interzise anumite profesii am constatat și unele fuzii. De pildă, mulți confundă artul cu profesia, socotind că deși în America există o femeie halterof, această ocupație este specifică bărbaților. O „feministă” convinsă elasează, însă, tocmai în extrema artă, socotind că „femeile au așie pentru orice”. Cineva face ar o remarcă: „o femeie turnător, lucrează opt ore pe zi, din greu, mai e femeie”.

estul de mulți declară că vara, vacanță, și-au câștigat existența cînd pe șantiere sau în birouri, a oricînd ar relua această experiență, bineînțeles însă fără abandonul studiilor.

lenea este o rușine, „aceasta un adevăr absolut” pentru cei mulți dintre tineri. Din sondaj nostru reiese că marea majoritanăi bine zis cvasitotalitatea tineri, și-a ales profesia începînd la 17 ani, că acești tineri sînt în orice moment, dacă ar fi neș, să-și câștige singuri existența, să nu fie o povară pentru pășii și familiile lor și că ei sînt conșii că succesul depinde, în primul de muncă și perseverență; de

aceea, pentru ei munca este o cinste, iar lenea o rușine.

Asupra acestor poziții există, după cum se vede, în rîndurile tineretului, un consens unanim.

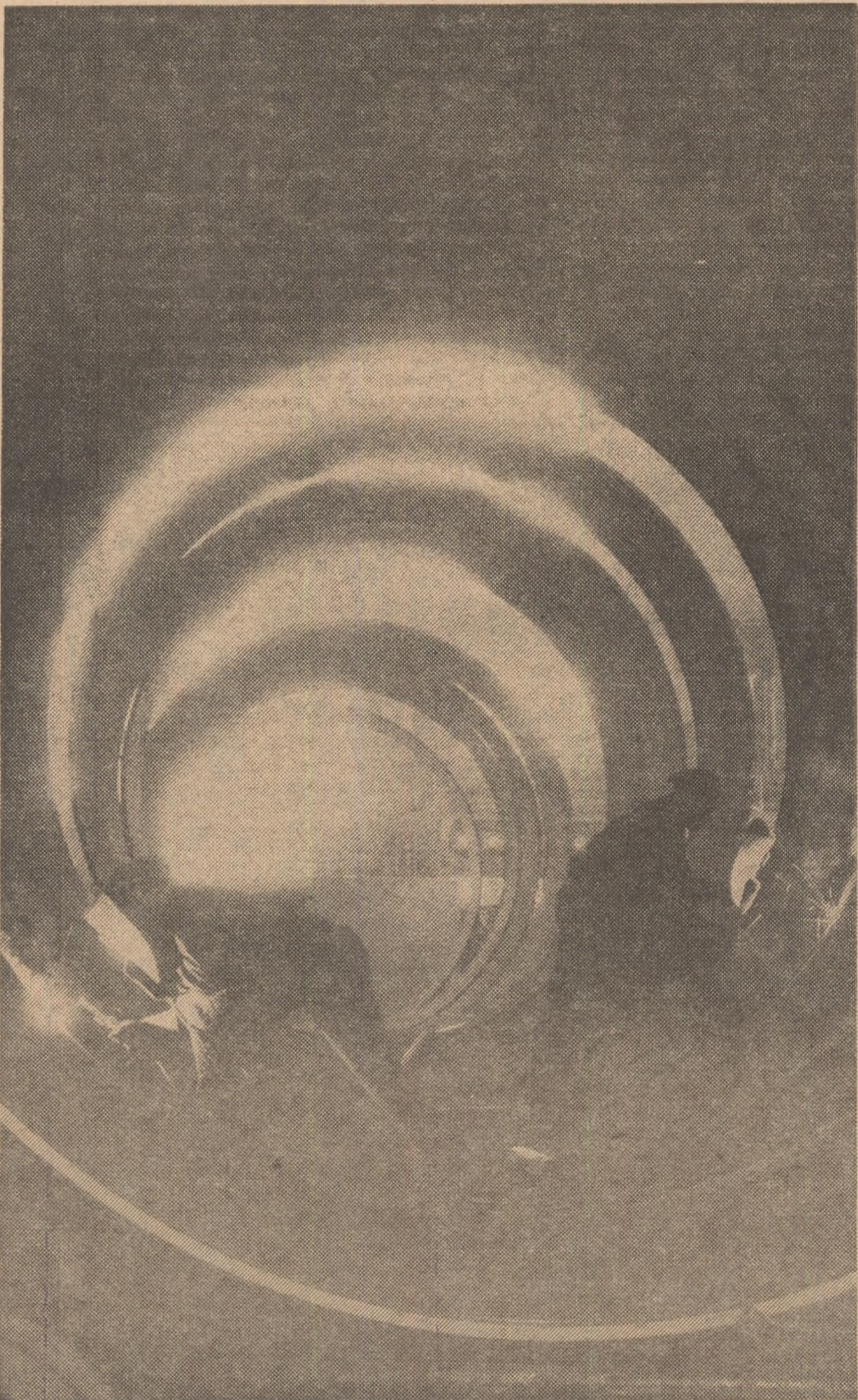
Oarecare diversitate în opinii începe din momentul în care se pune problema schimbării ocupației, care, pentru cei mai mulți, ar fi un semn de neconstanță, deși acest gen de „reciclare” are și el partizani săi, o treime din totalul anchetatiilor — ceea ce nu-i de altfel decât reflexul temerității ce caracterizează adolescența. Aceeași motivație poate fi extinsă și la acea treime care e convinsă că nu există profesie rezervată unui singur sex.

În sfârșit, o ultimă observație: (deși ar mai fi și altele de făcut): aproape o jumătate din tineri a făcut opțiunea profesională „de bunăvoie și nesilită de nimeni”, ca să

zicem așa, adică nerecunoscînd influența nimănui în alegerea profesională, un sfert s-a lăsat înfrîntă de familie, vreo 10% de lectură și — subliniem aceasta — doar 3 dintre ei, adică o parte cu totul neînsemnată a acordat școlii un merit. În această privință, fapt care înseamnă că în clipa de față școlii nu i se recunoaște că exercită practic decât o slabă influență asupra elevilor în opțiunea lor profesională.

Privit în ansamblu, acest sondaj ne asigură că avem un tineret educat sănătos, în spiritul stimei față de muncă, care-și cunoaște datorită și ale cărui cutezanțe, cu mici excepții, sînt constructive.

ELENA MOROIANU
DINU MOROIANU

Organizația de bază P.C.R. de la Liceul nr. 4 din Timișoara a organizat de curînd o întîlnire între cadrele didactice ale școlii, inspectori de diferite specialități de la Inspectoratul școlar al județului Timiș și al municipiului Timișoara, profesori, conferențieri și lectori de la I.C.P.P.D.-Filiala Timișoara, profesori, conferențieri și lectori universitari de la Universitatea din Timișoara. Tema dezbaterii a fost axată pe modernizarea procesului de învățămînt, avînd drept bază informarea prezentată de prof. Ioan Ocolisan, secretarul organizației de bază.

În holul Școlii generale de 10 ani Siliștea (Videle), județul Teleorman, s-a deschis de curînd o expoziție cuprinzînd desene și obiecte confecționate în cadrul cercurilor pe specialități.

Se remarcă în mod deosebit cercul de artă plastică condus de prof. Vasilescu Ion. Cele peste 140 de lucrări — desene și acuarele în majoritate — expuse de către elevi, exprimă interesul cu care ei privesc viața din jurul lor, dovedind un surprinzător rafinament artistic, reușind să trezească autentice emoții estetice prin reflectarea realității cotidiene.

De asemenea, se evidențiază unele obiecte executate în cadrul cercului de fizică, condus de prof. Ion Savasti, al cercului de științe naturale, condus de prof. Marin Drăgoi și al cercului de gospodărie condus de prof. Paulina Ilie și inv. Maria Tucu. (Prof. Ion Păunescu).

La Liceul de cultură generală din orașul Mangalia a avut loc un schimb de experiență metodic-științific al membrilor filialei ce activează pe lângă Casa Corpului didactic din județul Constanța cu participarea profesorilor de limba și literatura română și de limbi străine din orașul Mangalia și împrejurimi.

Profesoara Maria Crețeanu a prezentat o lecție model de recapitulare trimestrială la limba franceză, în care au fost integrate mijloace audio-vizuale.

Deosebit de utilă a fost și intervenția profesoarei Agata Bi Zănescu, care a prezentat un plan de recapitulare la gramatică pe baza unor fișe-chestionare ce includeau tipuri variate de exerciții gramaticale și ortografice. (Prof. Larion Terente)

În localul Liceului de cultură generală din Borșa, județul Maramureș, a avut loc, din inițiativa Comitetului sindicatului învățămînt, o consfățuire pe tema „Aspecte privind pregătirea preșcolarilor pentru intrarea în clasa I” și „Factorii care influențează învățarea cititului la elevii de șase ani”. Au participat educatoarele și învățătoarele claselor I de la toate grădinițele și școlile generale din oraș. Discuțiile au demonstrat oportunitatea acestei consfățuirii, reliefînd principalele aspecte spre care trebuie să-și direcționeze activitatea cei prezenți. În final s-a adoptat un plan de măsuri concrete pentru o activitate mai laborioasă și mai eficientă. (Prof. C. Iureș).

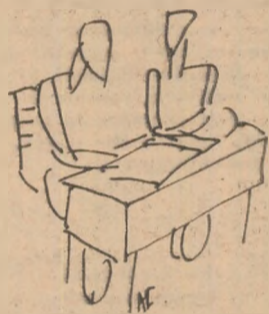
Cercul pedagogic al profesorilor de limba și literatura română din școlile generale din orașul Oltenița, județul Ilfov, a desfășurat în ultimii ani o activitate variată în direcția perfecționării muncii la catedră. Astfel, au fost realizate lecții deschise și discuții metodice pe teme ca „Perfecționarea și organizarea lecției”, „Raporturile profesor-elev, o condiție a modernizării procesului de învățămînt” (Cu acest prilej a fost ținută și o lecție privind îndrumarea, controlul și evidența lecturii elevilor), „Compuneri libere, creatoare ale elevilor”, „Formarea și dezvoltarea deprinderilor ortografice”, „Metode și procedee de analiză literară” și altele. În afara de acestea s-au organizat și activități în Capitală, întîlniri între profesorii de limba română și diferiți scriitori, o vizită la „Muzeul de istorie a literaturii române”, sau au fost invitate la Oltenița personalități ale vicții noastre culturale.

În acest an școlar, am introdus o formă nouă în activitatea cercului: prima ședință s-a desfășurat în Biblioteca Centrală Pedagogică (cînd am stabilit să ținem ședința de lucru în această instituție am avut în vedere și faptul că anul 1972 a fost declarat de UNESCO „An internațional al cărții”). (Prof. Mircea Biră)

Între programă și manual

În numărul din 2.XII.1972 al revistei „Tribuna școlii” a fost inserat articolul prof. Gh. Berinde și prof. Maruseac Feodor de la Liceul „Dragoș Vodă” din Sighetul Marmației: „Inconsecvențe și neconcordanțe în manualul de geometrie al clasei a VII-a”.

Neconcordanțe ca acelea semnificate acolo se întâlnesc și în manualele pentru clasele I—IV. Astfel, studiind programa de muzică (ed. 1972) pentru clasa a IV-a, am constatat o totală neconcordanță între manual și programă. Programă prevede pentru trimestrul I, după recapitularea materiei din clasa a III-a (6 ore), măsura de doi timpi (6 ore), materie ce s-a predat în clasa a III-a. În manual întâlnim gama do-tonica, ton, semiton. După măsura de doi timpi, programa

prevede sunetul și nota do de sus; în manual urmează arpeggiul. La capitolul 4 programa prevede durata de un timp și jumătate (materie predată în clasa a III-a) în schimb manualul prevede semne de repetiție, termeni de mișcare, nuanțe. La capitolul 5 programa prevede sunetul și nota si în manual se prevede anacruza de un timp. În felul acesta se putea continua arătând toate neconcordanțele dintre manual și programă. De altfel, la acest obiect sînt neconcordanțe și în manualul și în programa pentru clasa a III-a. Ce facem în această situație? Predăm materia după programă, sau după manual? Știind că pentru un copil ajutorul cel mai prețios este ma-

nualul, ne putem închipui lesne ce perturbații s-ar produce în capul lor dacă ne-am conduce după programă.

Inv. NATALIA POPA
Școala generală, com. Chirnogeni,
jud. Constanța.

Jurnal sonor pentru nevăzători

Lumea nevăzătorilor, prin forța lucrurilor, face apel la cel de-al doilea telereceptor, auzul, și și îndreaptă mereu atenția către mijloacele de reproducere electroacustice. Este și firesc, pentru că sunetul înregistrat și păstrat poate să redea momente de viață cu care cu greu ne-am putea astfel reînălța. Înregistrarea pe bandă sonoră permite în același timp o comunicare rapidă, directă, o documentare ce poate înlocui uncori volume întregi. Cerințele vieții practice, ca și pedagogia, au făcut ca dispozitivele electroacustice să-și afle o mare răspundere și utilitate atât în procesul de învățămînt, cât și în cel de răspundere a cunoștințelor de popularizare a celor mai variate forme de activitate umană, sau de relaxare și recreere. Acestea au fost considerențele care au determinat Consiliul Central al Asociației Nevăzătorilor, cu cîțiva ani în urmă, să treacă la întocmirea și difuzarea primului jurnal sonor în cadrul Grupului școlar special nr. 1 din București.

Jurnalul sonor este, neîndoios, o achiziție prețioasă a științei noastre pedagogice avînd atât o valoare teoretică, cât și una practică, orientativă pentru întreaga gamă de cercetări aplicative. Acest nou instrument de lucru este totodată și un bun mijloc de cunoaștere a vieții și activității tinerilor nevăzători, elevi și muncitori din toate sectoarele de activitate.

Pornind de la necesitățile de perspectivă ale societății noastre socialiste, conducerea Consiliului Central al Asociației a axat tematica jurnalului sonor pe acele probleme de importanță majoră cărora programa școlară, după care își desfășoară activitatea Grupul școlar special nr. 1 din București, nu le-a putu acorda încă

spațiul corespunzător în vederea unei cit mai complete pregătiri tehnico-productive a elevilor. Conducerea Grupului școlar nr. 1 București își propune ca jurnalul sonor să corespundă cit mai temeinic și prompt cerințelor imediate ale școlii în limita documentelor Conferinței Naționale a partidului cu privire la dezvoltarea învățămîntului și a educației socialiste. Astfel, în planul de activitate a jurnalului sonor, un loc important îl ocupă problemele privind folosirea tehnicilor moderne de învățămînt, ca: sporirea eficienței lecțiilor prin folosirea mijloacelor audio; metoda folosirii mijloacelor audio la diferite obiecte de învățămînt; rubrici noi ca: „Mic atlas mondial” și „Profiluri celebre” care au o valoare pedagogică deosebită. În problematica de viitor a jurnalului sonor figurează și o serie de teme în legătură cu orientarea școlară și preorientarea profesională a elevilor din școala specială, sarcină complexă a cadrelor didactice de aici. Lărgind astfel orizontul de cunoaștere al elevilor, banda magnetică constituie un instrument deosebit de practic în procesul instructiv-educativ, contribuind la formarea profilului moral-politic al tineretului nevăzător. Jurnalul sonor este nu numai un organ viu de cunoaștere și legătură, dar, în același timp, este și un mijloc eficace de atragere în jurul lui a unui număr tot mai mare de oameni, făcînd apel la mereu alți colaboratori, punînd în lumină mereu noi elemente, aspecte și fapte semnificative din realitatea noastră socialistă.

Printre preocupările actuale și de perspectivă ale jurnalului sonor se mai poate menționa și „cartea vorbită” — ca mijloc de instruire și de culturalizare a tinerilor nevăzători — gen nou de prezentare a unui roman sau piese de teatru.

„Cartea vorbită” este și un mijloc eficace de a asimila mai ușor cunoștințele pe care le prevede programa școlară, asigurînd unitatea de concepție și metodologică a lecțiilor. Jurnalul sonor al Asociației Nevăzătorilor (integrat și la Grupul nostru școlar nr. 1) este o realizare de primă importanță atât pentru elevi, cât și pentru întreaga masă de nevăzători, urmînd a se extinde în toate școlile speciale de acest profil din țara noastră.

PETRE ADESPI

Un răspuns la o întrebare

Inv. Olteanu Florentina, Craiova: Intrucît examenul de definitivare în învățămînt l-am susținut în sesiunea septembrie 1968, am dreptul să mă prezint la examenul pentru obținerea gradului II în sesiunea iulie 1973, fără să am 5 ani impliniți de la definitivat la acea dată?

— Condiția de 5 ani vechime de la definitivat la gradul II prevăzută de Statutul personalului didactic o îndeplinești chiar dacă prin noile instrucțiuni sesiunea de examen a fost stabilită pentru luna iulie, deoarece ai efectuat în întregime munca instructiv-educativă din cei 5 ani școlari. Schimbarea datei examenului în timpul vacanței de vară, cînd personalul didactic își efectuează concediul de odihnă, nu poate influența această situație.

Prof. Achimescu Victoria, Islaz, Județul Teleorman: — Sînt profesoară de matematici în aldoilea an de activitate la catedră. Fiind nevoită să-mi urmez soțul, în cazul în care renunț la catedră, mă pot încadra în alt domeniu de activitate și, apoi, mai am posibilitatea să revin în învățămînt?

— Potrivit Decretului 158/1970 aveți obligația să efectuați un stagiu de 3 ani în specialitatea în care v-ați pregătit, în scopul desăvîșirii pregătirii dumneavoastră profesionale. În timpul efectuării stagiului vă puteți transfera, în interesul serviciului, în cadrul învățămîntului sau în alt domeniu de activitate, în specialitatea pentru care ați fost repartizată (matematici). În acest scop, urmează să vă adresați inspectoratului școlar județean în perioada legală de transferări, sau pentru eliberare din învățămînt în caz de transfer în alt sector de activitate, după încheierea cursurilor.

Puteți reveni în învățămînt în condițiile stabilite de Statutul personalului didactic.

Prof. Ionescu V. București: Ne cere unele lămuriri cu privire la condiția de vechime ce se pretinde pentru prezentarea la gradele didactice și, totodată, precizări asupra interpretării art. 242 din Statutul personalului didactic.

— Legea privind Statutul personalului didactic condiționează prezentarea la gradele didactice de o vechime de cel puțin 5 ani de la definitivat pentru gradul II și de cel puțin 5 ani de la acordarea gradului II pentru gradul I. Aceste termene se reduc la 4 ani pentru personalul didactic care a obținut definitivarea în învățămînt sau gradul II cu media 10 și la 3 ani pentru educatoarele, învățătorii și institutorii de la școlile (grădinițele) de aplicație ale liceelor pedagogice, dacă lucrează la aceste școli de cel puțin 3 ani.

De la aceste termene legea face o excepție pentru personalul didactic calificat, care funcționează în învățămînt la data de 1 august 1959, dîndu-i posibilitatea să se prezinte pentru obținerea gradului II, sau I, la împlinirea a 10, respectiv 15 ani de activitate în învățămînt, fără a i se pretinde condiția de vechime de la gradul anterior.

Intrucît dumneavoastră nu erați personal didactic calificat la data de 1 august 1959, nu vă puteți folosi de această excepție.

Prof. IOAN BADIU

POȘTA REDACȚIEI

Eugenia Vlădescu, institutor, Școala generală Branistea, jud. Dimbovița: Învățătorii de la clasele I—IV cu gradul didactic II sau I, care obțin diploma unei instituții de învățămînt superior, vor fi salarizați ca institutorii (potrivit studiilor dobindite) și cu gradul didactic pe care l-au avut ca învățător. Numai dacă trec pe funcția de profesor la clasele V—X, nu mai pot fi plătiți decît ca profesori de definitivare, dar fără grad didactic. În acest caz ei pot să se înscrie pentru obținerea gradelor didactice ca profesori, fără să li se mai ceară condiția de vechime prevăzută pentru aceste grade.

Mayer Ioan, învățător, Școala generală, com. Darova, jud. Timiș: Dacă funcționați ca învățător la clasele I—IV, la un post la care cele 3 ore de ed. fizică au fost incluse în catedra de educație fizică ocupată de un profesor de specialitate, și predați, în același timp, și ore de muzică la clasele V—VIII, puteți fi plătiți cu ora numai pentru orele care depășesc obligația de predare. Ca atare, din cele 6 ore predate la clasele V—VIII, vi se retribue prin plată cu ora numai 3 ore, celelalte 3 ore fiind incluse în salariul tarifar pentru care trebuie să prestați integral obligația ce vă revine ca învățător.

Gheorghe C. Nica, profesor, com.

Ruginești, jud. Vrancea: Problemele ridicate de dv. necesită o verificare de fond a afirmațiilor, care nu poate fi făcută decît de inspectoratul școlar județean. În consecință, este necesar să vă adresați personal inspectoratului general care conduce acest inspectorat. În cazul în care nu veți fi mulțumit de rezultatul obținut, vă îndrumăm să vă adresați Ministerului Educației și Învățămîntului.

Paula Catană, director, Liceul pedagogic, Galați: Liceele pedagogice sînt licee de specialitate — în orice situație — astfel cum este stabilit prin lege, chiar dacă (organizatoric) depind de aceleași organe de care depind unitățile școlare din învățămîntul de cultură generală. De aceea, ele aplică întotdeauna regulile stabilite pentru liceele de specialitate, cu excepția cazurilor cînd se precizează acest lucru.

Ca urmare, și în problemele privind plata cu ora, se aplică regulile stabilite pentru învățămîntul de specialitate, așa cum este reglementat prin precizările Ministerului Educației și Învățămîntului nr. 100 000/1972. În consecință, directorii și directorii adjuncți ai liceelor pedagogice se încadrează în prevederile pct. 5 din precizările nr. 100 000/1972, iar nu în cele ale pct. 3 din aceleași precizări care se aplică numai în cazurile indicate în textul lor.

E. Lupu, profesoară, Liceul din Crișcior, jud. Hunedoara: Faptul că eroarea făcută la calculul impozitului sau al contribuției pentru pensia suplimentară nu a fost constatată de unele controale anterioare, nu poate împiedeca un control ulterior s-o descopere.

Constatarea și măsurile luate — dacă sînt în cadrul dispozițiilor legale — au aceeași valoare chiar dacă sînt rezultatul primului control sau al unui alt control efectuat mai tîrziu.

Călugăru Rădita, profesoară, Școala generală Dedulești, jud. Brăila: În conformitate cu normele pentru stabilirea vechimii în învățămînt, timpul cit ați servit în funcții didactice la o școală a Ministerului de Interne, vi se recunoaște la vechimea în învățămînt dacă aveți licența în filozofie și dacă ați predat un obiect de cultură generală prevăzut în planul de învățămînt pentru școlile din învățămîntul de cultură generală. Dacă puteți dovedi cu acte că îndepliniți condițiile de mai sus, inspectoratul școlar este obligat să vă salarizeze potrivit vechimii astfel dovedite (după cele relatate de dv, la vechimea pentru 5—10 ani, pînă la obținerea definitivării în învățămînt).

TH. LEONESCUL

Informatica în liceele de cultură generală și posibilitățile de extindere a ei

Necesitatea predării cunoștințelor de informatică în școala de cultură generală rezultă în principal din faptul că pentru ca societatea să poată beneficia de serviciile și posibilitățile informaticii moderne, trebuie ca toți membrii ei să fie apti să utilizeze unele din echipamentele și sistemele informatice pe care le creează sau le va crea știința și tehnica informaticii.

Greutățile legate de introducerea predării informaticii în liceele nevocationale sînt multiple. Domeniul evoluează foarte rapid, acumulează un volum mare de noutăți, iar învățămîntul nu dispune încă de cea tehnologie specifică și costisitoare care să-i permită adaptabilitatea și flexibilitatea necesare menținerii în pas cu noutățile.

Față de aceste greutăți, precum și față de încă multe alte restricții pe care nu le menționăm, este necesar totuși să se întreprindă unele acțiuni în sprijinul introducerii informaticii în învățămîntul mediu.

Așa cum a rezultat și dintr-o serie de consfătuiri ținute în acest an pe tema introducerii noțiunilor de informatică în licee, rezultă că acest lucru este posibil în mod diferențiat și treptat. Astfel, în toate liceele de cultură generală este indicat să se introducă încă din anul al doilea noțiuni legate de descrierea proceselor de calcul (algoritmi și scheme logice), care apoi să fie susținute prin diverse exerciții pe parcursul celorlalți ani de studii. Diversele capitole de algebră și analiză matematică pot prilejui rezolvarea unor exerciții legate de algoritmi de calcul.

În ceea ce privește liceele reale, tratarea problemelor cu caracter algoritmic și dezvoltarea unei gândiri specifice descrierii proceselor de calcul, poate fi făcută cu succes și în legătură cu alte capitole de matematică cum ar fi elementele de algebră liniară (care pot fi completate cu noțiuni de programare liniară), elementele de analiză numerică, logică matematică și calculul probabilităților și statistică matematică.

Aceste capitole de matematică sînt în prezent indicate a se aborda mai ales în cadrul cercurilor de elevi și la clasele speciale de matematică.

Pentru întregirea cunoștințelor elevilor este necesară și introducerea (în cadrul orelor de matematică sau fizică, sau pe baza unui program comun), a unor lecții descriptive legate de principiile de funcționare a sistemelor moderne de calcul, lecții, care dacă este posibil să fie însoțite (sau succedate) de o vizită la un Centru de calcul.

De o atenție specială trebuie să se bucure clasele speciale de informatică, al căror număr nu este încă în măsură să satisfacă exigențele dezvoltării acestui domeniu. Aici s-au întreprins deja o serie de acțiuni pozitive printre care cea mai remarcabilă este apariția primului manual pentru anul II (autori M. Lovin, P. Preoteasa și conf. dr. C. Popovici).

Așa cum prevede și manualul, programele claselor speciale de informatică trebuie să conțină în plus față de cele amintite anterior și predarea unui limbaj de programare, fapt pe deplin realizabil în orașele care dispun de Centre de cal-

cul pentru învățămînt sau de Centre teritoriale de calcul. Dar cred că pentru clasele speciale de informatică este necesar să se prevadă pe toată durata școlarizării și un stagiu de practică de minimum o lună în Centre de calcul.

Clasele speciale de informatică vor putea constitui o rezervă serioasă de candidați pentru facultățile care pregătesc cadre de informatică. (Experiența salutară a claselor speciale de matematică, fizică, chimie etc. constituie un argument serios în favoarea claselor speciale). Ar fi însă bine ca, pe măsură ce programul claselor speciale de informatică (acum în curs de experimentare) va fi definitivat, să se stimuleze și activitatea Gazetei matematice seria B în ce privește publicarea de probleme privind schemele logice și algoritmi de calcul.

O problemă importantă, căreia trebuie să i se dea atenție în viitorul cel mai apropiat, este pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice pentru informatică. Inițiativa Institutului central pentru perfecționarea personalului didactic de a organiza un sistem de pregătire chiar în cursul acestui an este un element stimulator. Ar trebui însă să se stimuleze mai mult pregătirea în informatică a profesorilor prin intermediul examenelor și lucrărilor pentru obținerea gradelor didactice. (Recent am avut ocazia să aflu, de exemplu, că un centru de perfecționare din provincie a respins o lucrare de grad despre Metoda Montecarlo, metodistul recomandându-i candidatului să renunțe la temă pentru sesiunea viitoare).

În sfîrșit, trebuie menționat și elementul cel mai important și a-nume cel legat de dotarea învățămîntului. În țările avansate există în funcțiune minicalculatoare cu destinație specială pentru învățămînt. În țara noastră acest lucru nu este posibil imediat. Dat fiind însă faptul că dispunem de orientări precise legate de producția proprie de calculatoare, credem că ar fi bine ca în cincinalul următor să se prevadă instalarea în centrele universitare din țară a unor calculatoare înzestrate cu echipamente de teleprelucrare și sisteme de operare interactiv, destinate exclusiv nevoilor învățămîntului și la care să aibă acces și liceele sau cel puțin clasele speciale de informatică. Aceste configurații de calcul vor crea condiții și pentru autoinstruire (învățămînt programat), domeniu care se prevede că va juca un rol important în dezvoltarea tehnologiei educaționale.

În final trebuie spus că dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului de informatică în liceele de cultură generală va fi de un real folos și în ceea ce privește recrutarea după criterii obiective a forței de muncă cu calificare medie din domeniul informaticii. Se știe că numărul cadrelor medii de informatică, cu calificare corespunzătoare, existente în momentul de față este foarte redus, iar învățămîntul mediu de specialitate își va da roadele numai peste trei ani cu un contingent de cadre mult prea mic față de necesități.

Conf. univ. dr. ION VADUVA

TVS integrată la Liceul „Gh. Șincai” din Capitală

Mutații în structura mijloacelor de învățămînt

Mijloacele de învățămînt — parte componentă a tehnologiei didactice moderne — au cunoscut în ultimii ani o diversificare și dezvoltare fără precedent. Ca urmare, în fiecare an școlile primesc noi tipuri de mijloace de învățămînt. În acest an, de exemplu, au fost realizate și difuzate în școli 378 titluri (sortimente), din care 125 sînt noi (33%), cum sînt: aparate, truse, filme, diafilme, diapozitive, discuri, hărți etc.

În planul de dotare pe următorii ani se prevede, în continuare asimilarea unor noi tipuri de mijloace de învățămînt, ca urmare a schimbărilor intervenite în conținutul învățămîntului și a progreselor tehnicii moderne din țara noastră.

Ceea ce caracterizează dinamica mobilității mijloacelor de învățămînt nu sînt numai schimbările cantitative, ci și cele calitative. Noile obiective ale școlii noastre impun renunțarea la unele modalități de instruire și educare învechite și utilizarea altora noi, menite să asigure un randament sporit. Obiectivele educaționale ale învățămîntului în ansamblu, ale fiecărei etape și discipline școlare, calitativ superioare, determină o schimbare fundamentală a opțiunii asupra concepției și producției mijloacelor de învățămînt la care ne vom referi, pe scurt, în rândurile ce urmează.

Pînă nu de mult aparatura de laborator avea doar funcție demonstrativă, care îi condamnă pe elevi la pasivitate. Această aparatură, deși cu funcționalitate limitată, era greoaie și costisitoare. De curînd, în fabricarea aparaturii de laborator s-a adoptat o nouă concepție care se caracterizează prin tipizarea elementelor de bază și prin funcționalitate multiplă. În același timp, componentele aflate în trusă devin instrumente de lucru pentru elevi, cu ajutorul cărora efectuează toate experiențele prevăzute de programa școlară.

Începînd cu anul 1973 se va trece la fabricarea în serie a trusei complexe pentru școala generală. În fiecare din cele trei module (mecanică; căldură, optică, acustică; electricitate), care compun trusa, se află piese, dispozitive, instrumente și subsansamble. Aceste componente sînt concepute în așa fel încît să permită cuplarea lor după dorință și necesități, în vederea efectuării experiențelor de fizică.

Acest vast mozaic de piese, dispozitive, instrumente și subsansamble rezolvă mai bine unele probleme de ordin pedagogic și economic: folosind instrumente de lucru, elevii ajung să înțeleagă mai bine rezultatele experiențelor și legile fizicii, datorită propriilor lor eforturi și observații; costul dotării unui laborator de fizică se reduce considerabil, prin introducerea tipizării elementelor de bază aflate în trusă. Un alt avantaj este și acela că trusa este modulată, fapt care va permite completarea ei cu alte accesorii și dispozitive, în raport cu cerințele modernizării conținutului învățămîntului și cu posibilitățile financiare ale unităților de învățămînt (o școală poate primi toată trusa sau numai anumite module, urmînd ca dotarea să se facă treptat). Acest sistem de truse se va extinde și la alte discipline și tipuri de școli.

Un alt domeniu care cunoaște o dezvoltare rapidă este cel al mijloacelor audio-vizuale. Anul acesta au fost realizate 230 titluri, din care 83 sînt noi (60,8%). Un loc important îl ocupă proiecția statică (diapozitive, diafilme) și cea dinamică (filmul didactic). Practica școlară de pînă acum relevă că imaginile înlătură în bună măsură baltul explicațiilor verbale și creează relații afective mai autentice între sursa de informație și elev, decît în condițiile expunerii teoretice de către profesor. În viitor, școlile vor fi dotate cu noi tipuri de aparate (rotoscop care animă proiecția statică, diaprojector cu telecomandă, retroprojector ș. a.), precum și cu materialele purtătoare de mesaje corespunzătoare (diapozitive pe o tematică mai largă, planșe din materialul plastic pentru rotoscop, transparente pentru retroprojector etc.).

Mutații în concepție și structură au loc și în alte domenii ale mijloacelor de învățămînt (modele pentru studiul biologiei, materialul grafic, jocuri didactice etc.). Aceste realizări, ca și alte măsuri înscrise în programul de lucru al Oficiului central pentru mijloace de învățămînt urmăresc să împrime întregului proces de învățămînt un caracter cit mai activ, eficient.

Prof. TEODOR MUCICA

Ion Holban,

Ana Gugiuman:

„Puncte de sprijin
in cunoaşterea
individualităţii
elevilor“

E. D. P., 1972

Lucrarea se vrea, așa cum se precizează și în subtitlu, un „ghid“ în această acțiune. Autorii însă nu se mulțumesc doar cu înșirarea unor sfaturi, îndrumări și recomandări, ci (în prima parte a lucrării) fundamentează științific a-

ceastă acțiune, stabilind accepțiunea și sensul cunoașterii individualității elevilor, principiile și metodele de investigare a vieții psihice, conceptul de diagnostic pedagogic etc. Tot aici sînt trecute în revistă principalele fișe psihologice și pedagogice elaborate în țara noastră și caracteristicile lor.

Partea a doua („Considerații speciale“) este ghidul propriu-zis al utilizării și completării fișei elaborate de autori. Dar nici aici autorii nu merg pe linia unui empirism facil, de simplă înșirare a cerințelor de completare a rubricilor fișei, ci sînt preocupați de explicarea procedurilor și tehnicilor de completare.

Preocuparea profesorului Ion Holban pentru problemele cunoașterii (studierii) și formării personalității este veche și constantă. Ne-o ilustrează atât lucrările publicate în ultima vreme („Probleme de psihologia muncii“ — 1970 și „Realizarea personalității, hazard sau știință?“ — 1971), cât și activitatea sa îndelungată în cadrul laboratoarelor de psihologie (de orientare profesională, de psihologie rutieră etc.). În lucrarea căreia-i dedicăm rîndurile de față, Ion Holban își sistematizează și concretizează în și mai mare măsură viziunea în acest domeniu, al cunoașterii personalității. De altfel, unul dintre meritele autorului este preocuparea de

a aborda studiul individualității din tripla perspectivă: psihologică, pedagogică și sociologică. Aceasta și prin teoretizările care au însoțit fișele sale (în diferite variante), cit și prin modul de elaborare a fișelor înseși. Prin acest mod de abordare a studiului individualității (și personalității), Ion Holban se deosebește de ceilalți autori de fișe și de studii de acest fel, care, de obicei, abordează problema unilateral (fie psihologic, fie pedagogic, fie sociologic).

Stilul limpede al lucrării, bogăția și caracterul intuitiv al exemplilor, precum și comentariul explicat al capitolelor care structurează conținutul fișei sînt cîteva din calitățile care o recomandă tuturor celor care se preocupă de studiul (cunoașterea) vieții psihice a copilului (învățătorii, diriginții, profesorii, părinții, activiștii de pionieri și U.T.C. etc.) și de educația lui științifică.

Fără a avea pretenția de a fi „deschizătoare de drumuri“ sau „lucrare fundamentală“, cartea aceasta realizează — chiar dacă autorii nu și-au propus — o atît performanță: e o „carte de căpătîi“ în studiul individualității elevilor, în sensul cel mai bun și cel mai propriu al expresiei.

Lector univ. ION DRAGAN
Timișoara

Cărțile lui
Alexandru Balaci

La prima vedere, cărțile lui Alexandru Balaci pot apărea ca un șir prodigios de „Studii“, în accepția notoriilor sale „Studii italiene“. Prin „profiluri biografice“, urmate de „Introduceri“ în studiul operelor și titluri analitice, reluarea cadrului creează impresia unei sculpturalități metodice, a unui hieratism voit; dintr-o cronologie a pasiunii și erudiției se desprind mai întîi Giovanni Pascoli, Giosuè Carducci, mai apoi Dante Alighieri, Francesco Petrarca și, de curînd, Leopardi. Revelația poeziei și o infinită fidelitate față de ea emerg însă nu din calitatea de studii a scrierilor hermeneutice despre marii poeți, ci din timbrul sensibilității precipitate în jocul afinităților.

Înainte de toate cărților profesorului Balaci stă, poate nu numai cronologic, poemul Dolores (1941), sublimare baudelaireană a unui sentiment de adîncă, unică intimitate și autohtonie. Și nu ni l-am fi reamintit violent, fără tulburătoare

meditație, izvorită din același foc prim, care este cea mai recentă carte a lui Alexandru Balaci: Leopardi (Editura Albatros, București, 1972). Fremătătoarea mărturisire asupra poeziei declanșate „în urma unui pelerinaj meditativ început la Recanati, pe Colina Infinitului (p. 179) este, rece spus, încă o contribuție eminentă la cunoașterea poeziei italiene în România.

Pendularea între „studii“ și adorație — chiar disimulată în solemnități estetice — rearticulează pur adevărului origine: „Acele vibrante ecouri ale universului, poezii în stare de veghe, vor popula golurile pe care le lasă știința cu creațiile visurilor lor“ (p. 89). Regăsindu-se lacom pe sine ca erudit și patriot, ca om al stilului său și ca memorialist, ca italianist și ca liric, Leopardi este într-un fel o carte a cărților lui Alexandru Balaci.

În patetica, noua răsfirare a „magicele evanescențe“ leopardiene, reîntîlnim „umanitatea lui Dante Alighieri, vibrația lui de om modern și deplina lui armonie“ (Dante Alighieri, 1966, p. 203), urma primului scriitor profesionist — navigatorul pe „mările necunoscute ale spiritului interior“ (Francesco Petrarca, 1968, p. 145). Italia lui Leopardi rămîne întotdeauna „o Italie eroică, dantescă sau alfieriană“ (p. 134). Ajungem, călăuziți de Giuseppe Ungaretti, în „aria infernului baudelairean“ (p. 8). De aici, proiectarea „în neliniștita noastră contemporaneitate“, ține de direcția și

inspirația — din plin fructificată — a exegetului poet.

Aplecat, paralel, asupra ediției lui Walter Binni (1969) și a întregii poezii moderne, meditația lui Alexandru Balaci se interferează — un verb ce-i este caracteristic — fenomenelor și momentelor literare de nescăpată complexitate. Arboreșcența frazei aduce liniște în evocarea ideilor. Analogismul comentariului apropie gîndul cel mai intim al interpretului de sentimentul receptorului. Arhitectura scriiturii face loc ritmului și sintezei. Astfel, leitmoivele cărții lui Alexandru Balaci — reflexe cosmoteice ale poeziei leopardiene: Ginestra, Silvia, „la noia“, virtutea, răul — alcătuiesc un portret al poetului universal de o strivitoare și specifică personalitate „sub cel mai uman semn“.

De înaltă vibrație a participării sînt și delimitările „stării clasice de poezie“ și a „romantismului lucid“ în moneda poetică a lui Leopardi. Pînă la sfîrșit, cititorul va saluta grija de a nu i se fi depărtat vederea de la destinul poetic pe treptele „pelerinajului“, de la „profilul biografic“ săpat în rocă vezuviană pînă la explicitarea finală a notațiilor din Zibaldone.

Leopardi al lui Alexandru Balaci este o carte poetică și o poetică. Recitești aceste pagini cu nostalgia „focului prim“ din Dolores, cu bucuria unei reîntîlniri transfigurate, cu așteptarea poemului.

GHEORGHE ANCA

Anuarul Liceului pedagogic din Arad

Pornind de la principiul că anuarul este unul dintre mijloacele cele mai utile pentru asigurarea formării în cadrul școlii a unei atmosfere de muncă și preocupări culturale și că, de asemenea, mediul socio-cultural din școală generează în rîndurile elevilor conduite corespunzătoare societății socialiste și contribuie la maturizarea aspirațiilor lor, la Liceul pedagogic din Arad (străvechea „preparandie“), păstrîndu-se o nobilă tradiție, an de an, cu o regularitate și o conștiințiozitate pilduitoare, sub redacția unuia dintre cei mai apreciați oameni de școală, prof. emerit dr. Vasile Popeangă, apare o astfel de lucrare temeinic alcătuită, cu menirea foarte clară ca ea să poată îndeplini, real, un rol de perfecționare a activității elevilor și profesorilor.

Ultimul Anuar: 1971—72 (264 pagini) ni se pare a fi unul din cele mai izbutite din lungul șir al anuarelor editate în cadrul acestei instituții (care se bucură și de o

revistă remarcabilă: „Tribuna elevilor“) și îndrăznesc a spune că acest lucru mi se pare valabil nu numai pe plan local, ci chiar pe plan național.

Anuarul prezintă, pe de o parte, întreaga muncă școlară (procesul de învățămînt, organizația de pionieri și U.T.C., mediul cultural, eforturile depuse pentru perfecționarea cadrelor didactice, ca și rolul acestei instituții în viața socială locală) și, pe de altă, colectivul care duce la îndeplinirea sarcinilor pentru atingerea înaltelor țeluri către care liceul pedagogic aspiră.

A doua parte a anuarului însușmează studiile de metodică elaborate de 18 dintre cadrele cele mai competente ale școlii, studii dintre care ne permitem să, remarcăm: „Structura activității de conducere a școlii“ (prof. V. Popeangă), „Organizarea activității bibliotecii școlare“ (prof. I. Lucaci), „Lectura

elevilor din clasele I—IV“ (prof. T. Crișpai), „Optimizarea predării istoriei la clasa a IV-a prin folosirea mijloacelor moderne audiovizuale“ (prof. N. Roșuț) etc. etc. Aceste lucrări se înscriu în efortul pe care colectivul de pedagogi al liceului îl face pentru a participa la acțiunea organizată de inspectoratul școlar, cu scopul perfecționării educatorilor și a învățătorilor din județ. Deoarece, așa cum precizează în „Cuvîntul înainte“ prof. V. Popeangă: „Într-o epocă în care dezvoltarea vertiginoasă a științei solicită o redefinire a demersului pedagogic, perfecționarea tehnicilor de predare se impune ca unul din obiectivele principale ale activității educatorilor. Într-un liceu pedagogic, renovarea tehnologiei didactice întărește rolul de laborator de experimentare pedagogică, pe care această instituție este chemată să-l joace“.

ALEXANDRU MITRU

Cum vorbim

Cum scriem

Adjective substantivate
în limbajul
criticii literare

În limbajul criticii literare de astăzi se manifestă o vădită preferință pentru substantive provenite din adjective. Valoarea substantivală rezultă din contexte de felul acestora: **cimpul posibilului, al exprimabilului; poezia patologicului; explorator în nonfigurativ; reducerea la elementar; propensiune spre anarhic; dincolo de psihologic; atitudine simpatetică pentru original, primitiv, arhaic etc.** La fel apar inefabilul, eternul, absolutul, necesarul, convulsivul, artisticul, umanul, organicul, pateticul, necreatul, sofianicul, sărbătorescul, banalul, neverosimilul, atemporalul, documentarul, formalul, spectaculosul, grotescul, celestul, sacralul etc., notînd doar cîteva din sutele de exemple pe care ni le oferă textele.

La criticii mai vechi, astfel de substantive ne întîmpină rar. Numai în scrisul lui George Călinescu, pe care mulți critici de azi îl urmează și în această privință, categoria de nume în discuție este bogat reprezentată (Vezi exemple numeroase în Istoria literaturii române de la origini pînă la prezent, 1941).

O caracteristică a acestor substantive este că toate sînt abstracte de genul neutru și că se folosesc, de regulă, la singular. Evitarea pluralului este impusă de conținutul lor abstract și general. Fenomenul creării acestei mari clase de substantive se explică pornindu-se de la sintagma constituită dintr-un substantiv de felul lui: **domeniu, fenomen, element, fapt, caracter, conținut etc.** și un adjectiv (**fizic, nebuloș, sacru etc.**). Acesta din urmă a devenit el însuși substantiv, preluînd mărcile morfologice și calitățile sintactice ale substantivului înălțurat. Sintagme ca: **domeniul fizic, caracterul nebuloș, elementul sacru etc.** au devenit: **fizicul, nebuloșul, sacrul etc.**, dintr-o nevoie de concentrare stilistică și de abstractizare a expresiei. Analitismul cedează locul sintetismului, concretul, abstractului, textul căpătînd astfel o înută intelectuală elevată.

Dacă adjectivul presupune grupează cu un substantiv feminin sau cu unul la plural, rezultatul substantivării este tot un neutru. De exemplu, **latura dramatică, partea spectaculoasă, trăsătura concretă, faptele imediate, elementele formale devin dramaticul, spectaculosul, concretul, imediatul, formalul.**

Din aceeași nevoie stilistică se evită și construcția analitică cu pronumele neutre ceea ce (exemplu: **ceea ce este autentic**) în favoarea echivalentului semantic de maximă concentrare a expresiei, adjectivul substantivat (**autenticul**).

Arătăm, în sfîrșit, că în dicționare, substantivele de acest fel nu sînt înregistrate întotdeauna. De exemplu, în fasciculele recente ale Dicționarului Academiei (literele M, N, O), adjective ca: **mitic, organic, orgiastic, original, narativ, nebuloș, neautentic, neverosimil etc.** nu figurează și ca substantive, deși cu această valoare circulă frecvent în limbajul criticii și teoriei literare.

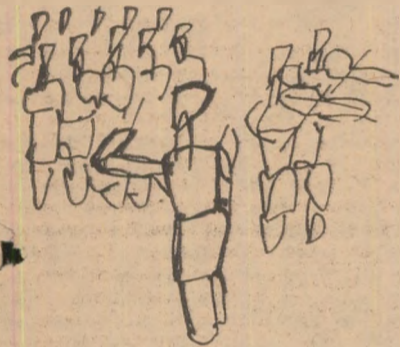
Conf. univ. dr.
GRIGORE BRĂNCUȘ

Tovarășii profesori de la școlile și liceele de cultură generală sînt invitați să ne trimită, pe adresa redacției (cu mențiunea: pentru rubrica de față) — sugestiile, propunerile privind articolele viitoare.

GR. B.

Concert - dezbateri

Am așteptat cu nerăbdare a doua ediție a concertelor-dezbateri organizate de Radiodifuziune. De data aceasta, programul a fost alcătuit pe linia unor genuri mai uzuale, lucrările înscrise în el fiind însă prezentate în primă audiență.

Antiphonia pentru 18 coarde soliste, de Nicolae Brindus, construită pe o idee de bocet bănățean, ne-a propus apropierea de o modalitate imediată de interpretare a esențelor folclorice. Cele patru secțiuni epuizează tot altele ipostaze de spații melodico-timbrale sugerate de lucrarea amintită. Preludiul interpretării, la sugestia compozitorului, a fost chiar audiența pe bandă a ideii — sugestie, interpretată de un cor de femei la unison. „Extinderea în universal”, cum aprecia compozitorul, a densității emoționale tipice acestei specii folclorice românești, creează sentimentul unei plenitudini tonice, reprezentative.

Formația „Camerata” a Conservatorului Ciprian Porumbescu, condusă de Paul Stăicu, a prezentat audiența cu deosebită înțelegere. Tot pe această linie a prelucrării folclorice, se află și piesa Colaje (Jocuri 4) de Corneliu Dan Georgescu, interpretată de orchestra simfonică

Radio, sub bagheta lui Emanuel Elenescu. Aici însă timpul muzical e supus unor acțiuni succesive, alternative, cu scopul evidențierii unei continuități de fond. Informația folclorică este acum transformată în limbaj curent, liantul unificator formal fiind alcătuit din alfabet de sonorități luate ca tare. O problemă care a stat în atenția compozitorului, după propriile declarații, a fost aceea a contactului în interpretare, care trebuie să depășească etajul concretului, asimilând, solicitând înțelegerea abstractului formal, pe care linie se află colajul propriuzis, în accepția de „joc”.

În deschiderea concertului, Corul Radio, sub conducerea lui Aurel Grigoraș, a prezentat tripticul *Cin-tee de patrie* de Liviu Ionescu, pe versuri de Eugen Frunză. „Am urmărit cantabilitatea generoasă și comunicarea directă, am cântat acele premise creatoare de echilibru care să confere lucrării unitatea de concepție și realizare” — declară compozitorul în pliantul concertului.

Cele trei cântece *M-am împletit cu pădurea, Descăntec pentru Dunăre și Munții noștri*, au avut darul de a creiona, cu mijloace specifice aparatului coral, sentimente de puternic patriotism ce i-a unit pe creatorul poeziei și muzicii.

Discuțiile ce au urmat concertului au pus în centrul lor problema creației contemporane sub aspectul de adresă imediată sau viitoare. În plus, au participat, prin luările de cuvânt, câțiva nemuzicieni care și-au declarat deschis adevărul la asemenea manifestări.

ANTON DOGARU

TVS integrată

Fonta

Emisiunea „Fonta” urmează a fi transmisă marți, 16 ianuarie, 1973, orele 9.05. Printre obiectivele comportamentale ce trebuie realizate în cadrul ei amintim:

— elevii să poată executa schema principalelor etape tehnologice ale elaborării fontei, în succesiunea lor corectă;

— să poată reconstitui transformările fizico-chimice suferite de materia primă în furnal, localizându-le în principalele zone de reacție.

Înainte de începerea telelecției, profesorul se va informa asupra conținutului emisiunii și îndrumărilor de integrare, își va alcătui un model de tehnologie didactică propriu și va distribui pe mesec modele de exerciții cu care elevii vor lucra în timpul telelecției. Va verifica starea tehnică a aparatului.

Mijloacele de învățămînt necesare pentru desfășurarea acestei telelecții sînt: sistemul periodic al elementelor, planșe cu părți componente ale instalației de elaborare a fontei, dispozitive, mostre de minereuri, modele de exerciții, 1—2 telereceptoare și, bineînțeles, emisiunea de TVS integrată.

În etapa de la începerea telelecției pînă la începerea emisiunii, profesorul va crea situații problematice, cerînd, bunăoară, elevilor să găsească soluții chimice pentru obținerea fierului dintr-o serie de compuși prezentați (oxizi, cloruri, sulfuri, carbonați); el va recomanda clasei să urmărească emisiunea fără a lua notițe, pentru a putea sesiza toate aspectele importante ale mesajului.

În timpul vizionării emisiunii, profesorul va puncta oral etapele principale ale fluxului tehnologic. Activitatea predominantă a elevilor va fi observarea individuală.

După terminarea emisiunii pînă la terminarea telelecției profesorul va conduce activitatea elevilor pentru folosirea modelelor de exerciții distribuite înainte, formulînd succesiiv temele exercițiilor prin care și-a propus să realizeze activizarea clasei.

Activitatea trebuie condusă în așa fel încît, în timpul acestei etape, să fie reconstituit întregul conținut al lecției (inclusiv părțile care nu au fost prezentate în mesaj). De exemplu, recapitulînd reacțiile de reducere care au loc în furnal, profesorul poate problematiza participarea hidrogenului la aceste reacții, solicitînd elevilor să stabilească sursele de proveniență ale acestuia.

Elevii vor rezolva exercițiile formulate de profesor și vor participa, prin sondaj, la realizarea conexiunii inverse.

Proiectul de tehnologie didactică de mai sus este orientativ și poate fi îmbunătățit sau reformulat în funcție de realitățile clasei respective. El se poate aplica numai în cazul în care orarul liceului permite împărțirea telelecției pe etapele menționate de noi. Dacă momentul începerii telelecției coincide cu ora de începere a emisiunii, atunei sarcinile care trebuie rezolvate în acest interval de timp vor fi integrate în lecția anterioară celei care beneficiază de mesaj televizat. În cazul în care nu rămîne timp suficient pentru valorificarea emisiunii, acest lucru se va realiza în lecția imediat următoare acesteia.

AL. GHEORGHIU
MARIANA ENE

Români în documentele de la Roma

(Bismare din pag. a 5-a)

și Petru Maior, în dorința de a rămîne la Viena pentru a-și continua studiile, completîndu-și propriile cercetări începute la Roma, s-au folosit de împrejurările respective și au făcut demersuri în limitele legale (bisericești și de stat). Ele înălțură definiții presupunerile unor istorici după care Gheorghe Șincai și Petru Maior ar fi rămas la Viena „din ordinul împărătesei Maria Tereza”, sau

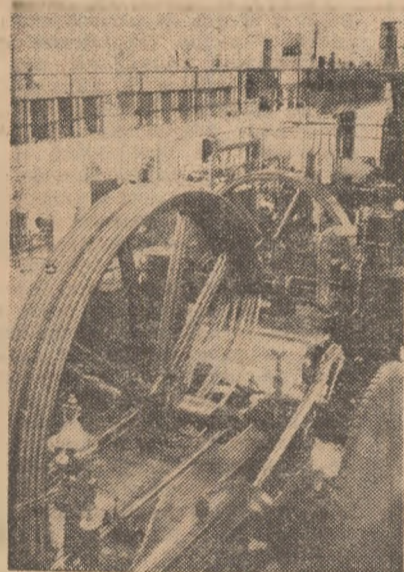
„din motive de stat”. Viena găzduia în 1779 la colegiul „Sf. Barbara” un grup de studenți români cu idei foarte avansate și, în climatul general al filozofiei luminate, ei găseau posibilități de organizare politică — scrisoarea atestînd că ei au pus congregația în fața faptului împlinit. De notat, fie și în treacăt, că primul drum (din cele patru) al lui Horia — conducătorul răscoalei țărănilor din 1784 — a fost făcut în același an,

1779, cînd a stat în Viena patru săptămîni.

Scrisoarea reprodușă de noi apare pentru prima dată în presa românească și vine să întregescă portretele lui Gheorghe Șincai și Petru Maior la dimensiunile înaltei lor conștiințe de luptători pentru libertatea și independența națiunii, solozînd condițiile din Viena pentru documentare și organizare a bătăliei pe care aveau s-o înceapă în țară.

VĂ PREZENTĂM:

MUZEUL TEHNIC DIN BUCUREȘTI

Ansamblu

În cadrul Oficiului de documentare energetică din M.E.E., își desfășoară activitatea muzeistică și didactică Muzeul tehnic „Prof. ing. D. Leonida”, amplasat în frumosul peisaj al Parcului libertății din București,

muzeu ce împlineste doua decenii de activitate.

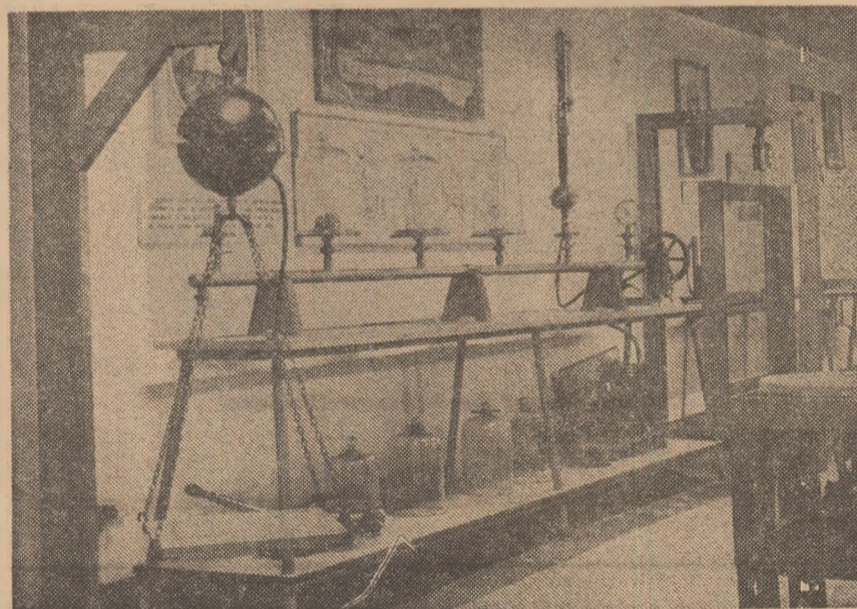
Organizat pe șase sectoare importante ale tehnicii (istoria mecanicii și astronomie; magnetism și electricitate; căldură, minerit și petrol; iluminat, telecomunicații și chimie; hidraulică; mașini de forță), muzeul oferă publicului vizitator, în afara unei ample documentări asupra evoluției tehnicii, un bogat material didactic cu posibilități largi de a realiza unele experiențe prevăzute în programa analitică a școlilor.

În urma colaborării directe dintre conducerea muzeului și direcția de resort din cadrul Ministerului Educației și Învățămîntului, s-a recomandat inspectoratelor școlare să popularizeze în rîndul elevilor acest valoros așezămînt de cultură, spre a fi vizitat.

Rezultate îmbucurătoare s-au arătat imediat. De la 82 elevi care au vizitat Muzeul tehnic în luna septembrie anul trecut, s-a ajuns la 1070 elevi în luna octombrie și la 2402 elevi în luna noiembrie.

De asemenea, s-au realizat și unele cooperări cu diverse institute de învățămînt tehnic superior privind informarea și preocuparea cadrelor didactice și a studenților pentru istoria tehnicii, în general, și în special pentru aportul lui în evoluția și dezvoltarea tehnicii în țara noastră. Cu ocazia aniversării a 20 de ani

de la înființarea Muzeului tehnic, făcînd un bilanț al realizărilor, colectivul de muncă va căuta, pe baza noii orientări primite, să pună în valoare pe toate căile bogatul material muzeistic și documentar

Sectorul experimental al muzeului

aflat în muzeu, să inventarieze monografiile făcute pînă în prezent și să obțină legiferarea protecției unor obiecte de mare valoare istorică. Se vor asigura prin aceasta vizitatorilor, elevilor și studenților, cit și cadrelor didactice, posibilități largi de documentare și de realizare a unor experiențe prevăzute în programa școlară, precum și cunoașterea nemijlocită a istoriei tehnicii.

Ing. IOAN C. MOZES

Președintele

NICOLAE CEAUȘESCU

în Pakistan

Impresionante manifestări de considerație și stimă față de poporul român

Timp de patru zile, președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a efectuat o vizită oficială în Pakistan, la invitația președintelui acestei țări, Zulfikar Ali Bhutto.

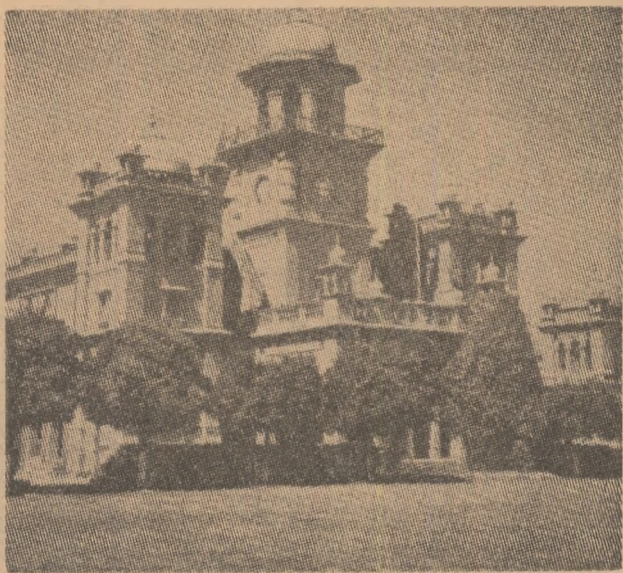
Încă de la debutul ei, călătoria în Pakistan a președintelui Nicolae Ceaușescu s-a bucurat de o atenție deosebită din partea gazdelor. În localitățile vizitate de solii poporului român — Rawalpindi, Islamabad, Terbela, Lahore, Oaraci — populația le-a rezervat o primire cordială. Convorbirile oficiale dintre șefii celor două state la care au participat și membrii delegațiilor oficiale, desfășurate într-o atmosferă cordială, prietenească, au prilejuit un amplu schimb de păreri privind dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări, au evidențiat dorința comună de dezvoltare a relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală dintre România și Pakistan. Totodată, schimbul de vederi asupra unor probleme internaționale a evidențiat poziții comune sau apropiate, în majoritate ale celor două țări. S-a evidențiat și cu acest prilej că dialogul între oameni cu funcții de înaltă răspundere în state are o contribuție majoră în dezvoltarea relațiilor pe plan bilateral, mai buna cunoaștere pe care o facilitează conduce la identificarea unor noi căi de cooperare și colaborare pe multiple planuri, ceea ce coincide cu interesele popoarelor și statelor respective. În același timp, dialogul între factorii de răspundere are o firească și pozitivă influență asupra climatului politic internațional. Din această perspectivă ni se par pe deplin îndreptățite cele scrise de ziarul „Pakistan Times”: Vizita de stat a președintelui

Nicolae Ceaușescu care începe astăzi (luni n.n.) este considerată ca un eveniment de cea mai mare importanță de către guvernul pakistanez. De altfel, împărtășind acest punct de vedere, președintele Pakistanului, Zulfikar Ali Bhutto, spunea: „Sintem foarte fericiți că ați venit printre noi. Știm că vizita dumneavoastră va promova și va consolida în continuare relațiile dintre țările noastre”. „Am venit în țara dumneavoastră — declara președintele Nicolae Ceaușescu — animați de dorința sinceră de a extinde, atât în domeniile economic, științific, cultural, cât și în alte domenii, colaborarea fructuoasă de până acum”.

Vizita solilor poporului român în Pakistan a evidențiat existența unor reale posibilități de consolidare și de extindere a relațiilor de colaborare dintre cele două țări, dând noi dimensiuni acestor relații. Călătoria în Pakistan a președintelui Nicolae Ceaușescu a permis poporului acestei țări, conducătorilor ei, să dea glas sentimentelor de stimă și prețuire la adresa poporului român, a conducătorului său. Contribuția la colaborarea pașnică în relațiile internaționale și devotamentul față de principiile independenței naționale, integrității teritoriale și egalității suverane a tuturor statelor — ale președintelui Nicolae Ceaușescu — au produs o adâncă impresie în Pakistan și acest lucru, gazdele au ținut să-l sublinieze și într-un mesaj oficial.

Stimă, prețuire reciprocă, colaborare fructuoasă, multilaterală, acestea sînt pe scurt semnificațiile primei vizite oficiale efectuate în Pakistan de șeful statului român.

DUMITRU CONSTANTIN

Colegiul islamic din Peshawar (Pakistan)

R. S. F. IUGOSLAVIA

Nu se poate vorbi despre învățarea limbilor străine în Iugoslavia fără să se reliefeze că în această țară, la Zagreb, funcționează unul dintre primele centre metodice experimentale din Europa de utilizare a tehnicilor audio-vizuale moderne în predarea acestor discipline. La Belgrad și Zagreb se elaborează și se editează un bogat material vizual-acustic bazat pe metoda „global-structurală audio-vizuală”. Tot de Iugoslavia este legată o invenție recentă pentru învățarea limbilor străine. Este vorba de un manual „sonor”; o bandă lată, colorată, aplicată pe partea de jos a paginii, care — frecată cu creionul — devine sonoră. Elevii pot auzi în acest mod, pronunțate corect, cuvintele, textul învățat pe parcursul lecției. Evident toate acestea se reflectă într-o măsură mai mare sau mai mică în procesul de învățare a limbilor străine în toate republicile federative iugoslave. Datorită însă autonomiei relative a vieții economice și social-culturale din fiecare republică federativă, există desigur,

gică din orașul Niš, incluse în programul vizitelor pe care le am făcut, reflectă din plin preocuparea menționată.

Aceste școli, construite după o concepție elaborată de arhitecți, în colaborare cu întregul colectiv al școlilor respective, întrușchipează cele mai avansate idei arhitecturale și de tehnologie didactică. Săliile clasă, prin instalațiile și tehnicile moderne cu care sînt dotate, permit ca procesul de învățămînt să se desfășoare numai în laboratoare, cabinete și ateliere școlare, în cele mai bune condiții.

Celelalte școli, în special gimnaziile, sînt înzestrate cu magnetofoane, benzi procurate de la Centrul din Zagreb sau Belgrad, aparatură de proiecție fixă și o serie de filme. În multe școli se folosesc flanelograful și tabla magnetică. De asemenea, grafoscopul și rotoșcopul sînt aparate foarte utile care se întîlnesc în cele mai multe școli din această republică. Toate manualele școlare (texte și exerciții) sînt înregistrate pe benzi de magnetofon, de către Centrul experimental de la Zagreb și puse la dispoziția școlilor.

Dotarea școlilor cu aparatură tehnică se realizează la cererea acestora de către Comitetul școlar regional (al obșcinei). Un mare aport în înzestrarea unităților școlare cu astfel de aparatură îl dau comitetele de părinți și colectivele de profesori, care contribuie prin muncă și mijloace financiare la completarea acestor materiale și tehnici moderne.

În general, din lecțiile la care am asistat, din discuțiile purtate cu specialiștii metodisti de la Centrul de perfecționare din Titograd, în cadrul unei consfățiri cu consilierii de regiuni și catedra de limbi străine de la Academia pedagogică de 2 ani din Niš, cit și cu o serie de profesori din școli, rezultă că toate cadrele didactice sînt convise de eficiența sporită a laboratoarelor lingvistice și a mijloacelor tehnice, însă în mod practic, tehnicile moderne se utilizează încă în mică măsură în predarea limbilor străine, în R.S.I. Muntenegru.

Secția de planuri și programe, precum și cea de perfecționare din cadrul Direcției republicane a învățămîntului, caută să găsească soluții științifice cu privire la dotarea școlilor cu materiale didactice moderne, revizuirea programelor Academiei pedagogice și prelungirea duratei de instruire a profesorilor de limbi străine, precum și îmbunătățirea formelor de perfecționare a cadrelor didactice — antrenarea acestora în utilizarea tehnicilor moderne, cu orientare spre însușirea practică a limbilor. În acest scop, Direcția republicană a învățămîntului — prin secțiile de specialitate, pe baza unui studiu temeinic, cu participarea largă a celor mai bune cadre didactice din școli și universități — a întocmit un plan de perspectivă (pînă în 1980) cu privire la modernizarea învățămîntului la toate disciplinele, care vizează și predarea limbilor străine.

Lector univ. SIMION MORĂRESCU
I.C.P.P.D.-București

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură